

RAFAEL

GLASILO JUGOSLOVANSKIH IZSELJENCEV V ZAPADNI EVROPI

UREDNIŠTVO: HEERLEN, WILESTRAAT 12a, HOLANDIJA

IZDAJEJO: SLOVENSKI IZSELJ. DUHOVNIKI

Štev. 3—4

MAREC - APRIL 1934

Letnik IV

KRŠČANSTVO IN MARKSIZEM.

Takoj po končani svetovni vojni se je marksizem silno razbohotil. Postal je moda, kot je danes fašizem. In tedaj se je našlo tudi nekaj katoličanov, ki so se dali preslepiti po navidezni veličini te moderne novosti. V zgodovini in tudi še danes se ponavljajo taki primeri, da gotovi ljudje ne ločijo resnice od videza, ne ločijo ravne črte krščanstva od slepih tirov modnih novotarij, ki po kratkem življenju zapadejo v trajno pozabljenje.

Tisti zapeljani krog kristjanov je torej po svetovni vojni začel z akcijo, ki je težila za tem, da bi se marksizem in krščanstvo nekako spojila, združila, da bi se marksizem pokristjanil. Ta krog se je do danes že silno zožil, vendar se nam zdi potrebno, da omenjamo to dejstvo, in sicer zato, da obvarujemo naše delovno ljudstvo pred kako novo zablodo, ki bi se s kričecimi gesli in visokodonečimi frazami ponujala kot nov in edino odrešilni evangelij.

Za človeka, ki ne pozna prav niti bistva marksizma, niti ne sodobnega družabnega vprašanja in njegovega jedra, je misel združitve marksizma in krščanstva zelo vabljiva. Kaj naj bi bilo naravnejše, kot prevzeti od marksizma njegove sociološke in gospodarske nazore ter jih lepo spojiti s krščanskim pojmovanjem človeka, družbe in družabnega življenja? V resnici je vsakršna notranjo zveza med marksizmom in krščanstvom nemogoča. Poduhovljeni marksizem s svojim naukom o večvrednosti in razrednemu boju je sanjarija, je prava čista romantika, kakor pravi dr. Gosar (Za nov družabni red). Kdor na to misli, dokazuje, da še zdaleka ni doumel niti marksizma, niti krščanstva.

Naše geslo naj bo: Očistiti krščanski delavski pokret vseh marksističnih primesi ter ga postaviti popolnoma na tla modernega gospodarskega in vobče družabnega življenja.

Zapomnimo si besede Pija XI.: »Kdor res hoče biti glasnik evangelija, naj se predvsem prizadeva socialistom pokazati, da se njih zahteve, kolikor so upravičene, mnogo krepkeje branijo z načeli vere in mnogo bolj pospešujejo s silami krščanske ljubezni. Socializem, naj se motri kot nauk ali kot zgodovinsko dejstvo ali kot akcija, če ostane res socializem, se tudi potem, ko je v tistih stvareh, ki smo jih omenili, popustil resnici in pravici, ne more spravi-

viti v sklad z verskimi nauki katoliške Cerkve, zakaj njegova zamisel družbe je popolnoma tuja krščanski resnici.

Zato se socializem, pravi papež, dasi ima, kakor vsaka zmeta, nekaj resnice v sebi, vendar opira na nauk o človeški družbi, ki je njemu svojski, a ne v skladu s krščanstvom. Religiozni socializem, krščanski socializem sta in ostaneta torej protislovna izraza.

S to papeževo izjavo je vprašanje zveze oziroma nekake spojitve krščanstva z marksizmom jasno.

VSTAJENJE.

(Ivan Albreht)

Z belo roko je potrkalo
jutro na okno cin, cin!
Vzdrami se, vzbudi, kdorkoli še spiš,
danes vstal božji je Sin!

Slovesno v zvoniku se zvon je zmajal,
zapel iz visokih je lin:
Smrt je premagal, iz groba je vstal,
rešil svet božji je Sin!

Iz groba temé iz strasti in laži,
iz groba gorja, bolečin,
v zmažo življenja pokazal svetló,
jasno pot sam božji Sin!

NI V PIRHIH...

(Danilo Gorinšek)

Ni v pirhih le Velika noč,
v pomladni ne prirodi,
ni v butarah, ki ž njimi zdaj
ves srečen človek hodi...

Ni Vélike noči nikjer,
naj ti oko v neskončnost seže,
občutiš jo, če te srce
pobožno nanjo veže.

SKALOVJE GROBA.

Skalovje groba se razgane
in pečat se odtrga preč.
Zveličar naš od smrti vstane,
v kamenitem grobu ga ni več.
Iz groba zmage gre častit,
obdaja ga nebeški svit. Aleluja!

KAKŠNA IZOBRAZBA JE POTREBNA KRŠČANSKEMU DELAVCU?

Katoliški delavec kot zvest sin svojega naroda mora poznati njegovo zgodovino, njegove vrhove v kulturi, gospodarstvu, politiki, posebno pa delavsko gibanje in njegove organizacije. Važno in potrebno je, da katoliški delavec pozna razvoj in uspehe delavskega gibanja tudi v starem, srednjem in novem veku. Znano mu mora biti, da je v starem veku bil steber, nositelj in producent suženj in da je bila ravno Cerkve ona ustanova, ki je nastopila proti izmozgavanju in izkoriščanju sužnje, ker njeno načelo je bilo in je Kristusov evangelij: enakost, bratstvo in svoboda. Srednji vek je bil važen ravno zaradi dobre in pametne ureditve razmerja med delavcem in delodajalcem. V novem veku bo spoznal krive učitelje in voditelje, ki so hoteli dati človeštvu popolno svobodo, zgodovina je pa pokazala, da so ti elementi postali le kapitalistični priganjači. Ko bo delavec prebral zgodovino in razvoj delavskega gibanja, bo uvidel, da je bila Cerkve ona ustanova, ki se je za pravice delavstva vedno in povsod borila, in sicer v smislu svojega Utemeljitelja t. j. v ljubezni do bližnjega, do svojega naroda, do vseh stanov in poklicev in delojemalcev v obojestransko srečo in zadovoljnost. Uveril se bo dalje tudi o tem, da se delavsko vprašanje preko kat. Cerkve nikoli ne bo dalo pametno in trajno dobro rešiti.

Katoliškemu delavcu je izobrazba nujno potrebna zaradi stanovskih vprašanj, tako da ve vsaj nekaj o strokovnih organizacijah, socialni zakonodaji, higijeni in o

svojih institucijah ter pravicah. Kajti delavec, ki je izobražen, bo postal zaveden in šele tedaj bo znal uveljaviti svoje terjatve in pravice napram človeški družbi in pri svojih delodajalcih. Torej vsakega katoliškega delavca je dolžnost, da se prosvetno in strokovno vedno izobražuje!

NOVO DELOVNO PRAVO V NEMČIJI

Hitler je napovedal zakon o zaščiti narodnega dela. Brez dvoma je tak zakon v Nemčiji in sploh v vsaki državi silno potreben. Zato so vsi, ki se pečajo s socialnim vprašanjem, z zanimanjem vzeli v roko osnutek nemškega zakona o zaščiti dela, da vidijo, kako misli narodni socializem rešiti vprašanja, ki so v zvezi z delom.

Toda že po par odstavkih občutimo bridko razočaranje, ki se stopnjuje vedno bolj in bolj. Narodni socializem se je s tem osnutkom do tal razgalil in pokazal svojo revščino. Nekoč so bila nemška dela temeljita in stvarna, zakon o zaščiti narodnega dela pa je skupek praznih — čeprav visokodonečih — fraz, ki so brez vsake prave vsebine. Ko bo stopil ta zakon v veljavo, bo položaj nemškega delavstva ravno tak, kot je danes. Kapitalizmu bodo pustili dalje da živi in davi nemško delovno ljudstvo, delavcem pa bodo dali razsodišča in zaupnike in kopico tolažilnih besed. Naravnost usodna in neverjetna je idejna revščina narodnega socializma in v tem pogledu si lahko podasta roki narodni socializem in marksizem. Vendar bo v čast marksizmu reči, da je pomenil za delavstvo vendarle nekaj več kot pomeni narodni socializem.

KRISTUS, NJEGOVI ČUDEŽI IN ŠARLATANSTVO.

Marsikomu kvarijo čudeži Kristusovo sliko. Brez njih se jim zdi večji in lepši, zlasti pa lažje razumljiv. Zakaj vendar? Odgovor je lahek: Zato, ker pojmuje Kristusa kot vsestransko vzvišenega, človeka, kateremu se ne spodobi, da bi varal sam sebe ali druge z navideznimi čudeži — ne pojmujejo pa ga kot vsemogočnega Boga. Res je, da jim more tako umevan Kristusa ugajati; vendar, kako hočete imeti Kristusa brez čudežev? Kje ga hočete iskati? Prosim, pomislite, da čudeži tvorijo podlago Kristusovega življenja: Njegov prihod na svet je čudežen; njegova učiteljska delavnost je oprta na čudeže, na nje se vedno sklicuje, kadar zahteva vere v svoj nauk. Teh čudežev pa napravi na stotine, tisoče. »Prehodil je vsa mesta in trge, oznanjeval evangelij Kraljestva božjega in ozdravljaval vsake vrste boleznij in slabosti,« pravi sv. Matej. In ves evangelij sv. Marka je en sam opis tega pohoda čudotvorca, h kateremu hite in se zatekajo vsi, ki so v stiskah, tako, da nima niti časa spočiti in okrepčati se. Na njegovo besedo prenehajo boleznij, kruhi se množe, viharji potihnejo, mrličji vstajajo itd. itd. Ko gre nazadnje v smrt, izrecno pove, da bo tretji dan od mrtvih vstal, kar se tudi res zgodi. Z eno besedo: Poberite iz evangelija čudeže in vse se vam bo razblinilo v nič. Če bi si izmislili evangelisti čudeže, bi si morali izmisliti tudi Kristusa samega.

In zakaj bi se branili priznati Kristusove čudeže? Ali nas morda v kateremkoli oziru odbijajo? Če smo enkrat priznali Boga nad svetom, potem za razum čudež ni več nemogoč.

Čudeži, o katerih čitamo v takozvanih svetih knjigah drugih ver, so brezmiselna čudaštva brez vsake zveze z resničnim svetom. Poleg tega so često grozno okrutni in porazijo navadno nasprotnika materialno. Saj so znane indijske »avantari« Višnu in Žive kot tip nebrzdane fantazije in surovosti. O resnem Zoroastru čitamo, da je vsadil cipreso, ki je v nekaj dneh tako ogromno zrasla, da je kralj Vitaspa na njenem vrhu sezidal veličastno palačo. Modri Buda je baje naredil 500 ladij iz ognja. Isti je zmaja, ki mu je ogenj bruhal iz ust, zaprl v svojo beraško malho... Take čudovitosti ustvari človeška fantazija, če zapusti realnost in se nebrzdano spusti v pokrajino domišljije. Kristusovi čudeži pa so vsi pametni, lepi, mili. Vsi brez izjeme so dobrodelni. Nikoli ne merijo na materialno korist čudodelnika, ampak vedno na polajšanje bede človeštva. Nasprotnike zmaguje samo moralno.

Čudeži, ki si jih ljudje izmislijo — celo tisti, ki si jih izmislijo na račun oboževanih junakov, imajo vedno v dejanju primes šarlatanstva — bahavosti. Nasprotno ne zapazimo v Kristusovih čudežih niti trohice sebičnosti, prevzetnosti ali samopašnosti.

Kristus je tako skromen, da se zdi, kakor bi se skrival s svojimi čudeži. Učencem prepove govoriti o njih, nepotrebne priče odstrani in zmanjša čudeže, ki jih hoče storiti. Ko ga pripeljejo k truplu Jairove hčere, najde polno sobo jokajočih. »Ne jokajte,« pravi, »ker deklica ni umrla, ampak samo spi.« In smejali so se mu, ker so vedeli, da je umrla. Nato je ukazal, naj se odstranijo vsi razen staršev, šel k deklici, jo prijel za roko in vstala je. Ali tako dela šarlatan? Ali si morete misliti večje skromnosti?

Reci moramo, da Kristus ne prikriva svojih čudežev, pa se tudi ne izkazuje z njimi; le izvaja jih s tako priprostostjo in samogotovostjo, kakor bi delal kaj prav vsakdanjega. Kristus dela največje čudeže na najbolj naraven način: Slepcev da vid, mrtvim življenje itd., kakor damo mi otroku kos kruha ali malo sladkorčka. In taka naravnost se ne da hliniti. Niti sanjati bi ne mogli o njej evangelisti, če je ne bi sami videli.

Zanimivo je tudi, da se Kristus nikoli ne brani s svojo močjo. Samo enkrat pokaže, da ima tudi moč usmrtiti koga, pa še tedaj si izbere bitje brez čuta — figovo drevo —, ki je vsahnilo na njegovo povelje. Torej moč brez mej, strašna, ki jo pa veže lastna dobrota.

Drugačna je torej nadnaravna moč, ki si jo pripisujejo hinavski ljudje, drugačna ona, ki jo Bog nakloni sem pa tje svetim ljudem in čisto drugačna zopet ona, ki je lastna samo Bogu. Pri prvih se vedno čuti bahavost, pri drugih je videti ponižnost in nezaupanje vase. Z globoko molitvijo skušajo sprostiti čudež od Boga. Peter moli ob truplu Tabite na kolenih, predno jo vzbudi od mrtvih. Kristus pa, kakor omenjeno, ne kaže pri svojih čudežih niti najmanjšega napora.

Način, kako Kristus dela čudeže, je edino božji osebi lasten in nam živo dokazuje Njegovo božanstvo.

JEZIK, KI PRAV POUČUJE.

Starši so dolžni skrbeti za duše svojih otrok. Zato jim nehote pride vprašanje: česa nam je treba, da svoje otroke krščansko vzgojimo. Moder mož pravi: starši morajo imeti 1. jezik, ki prav poučuje, 2. oko, ki skrbno čuje, 3. roko, ki modro strahuje, 4. veliko luč, ki meče svetlobo na nelahko pot krščanskega življenja. Zaenkrat nekaj besedi o jeziku, ki prav poučuje.

Otroke je treba, kakor hitro se pameti zavedo krščansko učiti in to nele včasih, temveč neutrudljivo dan za dnem. Ena prvih resnic je namen za katerega je Bog človeka ustvaril. O njem bosta oče in mati govorila pogosto, n. pr. takole: Glej, mi živimo tu na zemlji le kratek čas. V enem mesecu lahko umrjemo, lahko pa že jutri. Treba je lepo živeti, da bomo srečno umrli. Zakaj kakor umrjemo, tako se nam bo potlej godilo vekomaj. Po smrti pridemo k Bogu v večno veselje ali pa v pekel, kakor si tu na zemlji zaslužimo. Mi torej nismo na zemlji zato, da si nabiramo bogastva — in tisti, ki sede na kupih denarja in blaga, zato še niso srečni. Tudi nismo na svetu, da le jemo in pijemo, da se veselimo in zabavamo — in tisti, ki vsem svojim željam lahko ustrežejo, zato še niso srečni. Mi smo na svetu zato, da živimo pobožno, tako kakor Bog zapoveduje in da po tem kratkem življenju v nebesa pridemo. Če tja gor ne pridemo, bi bilo za nas bolje, da bi nas na svetu ne bilo.

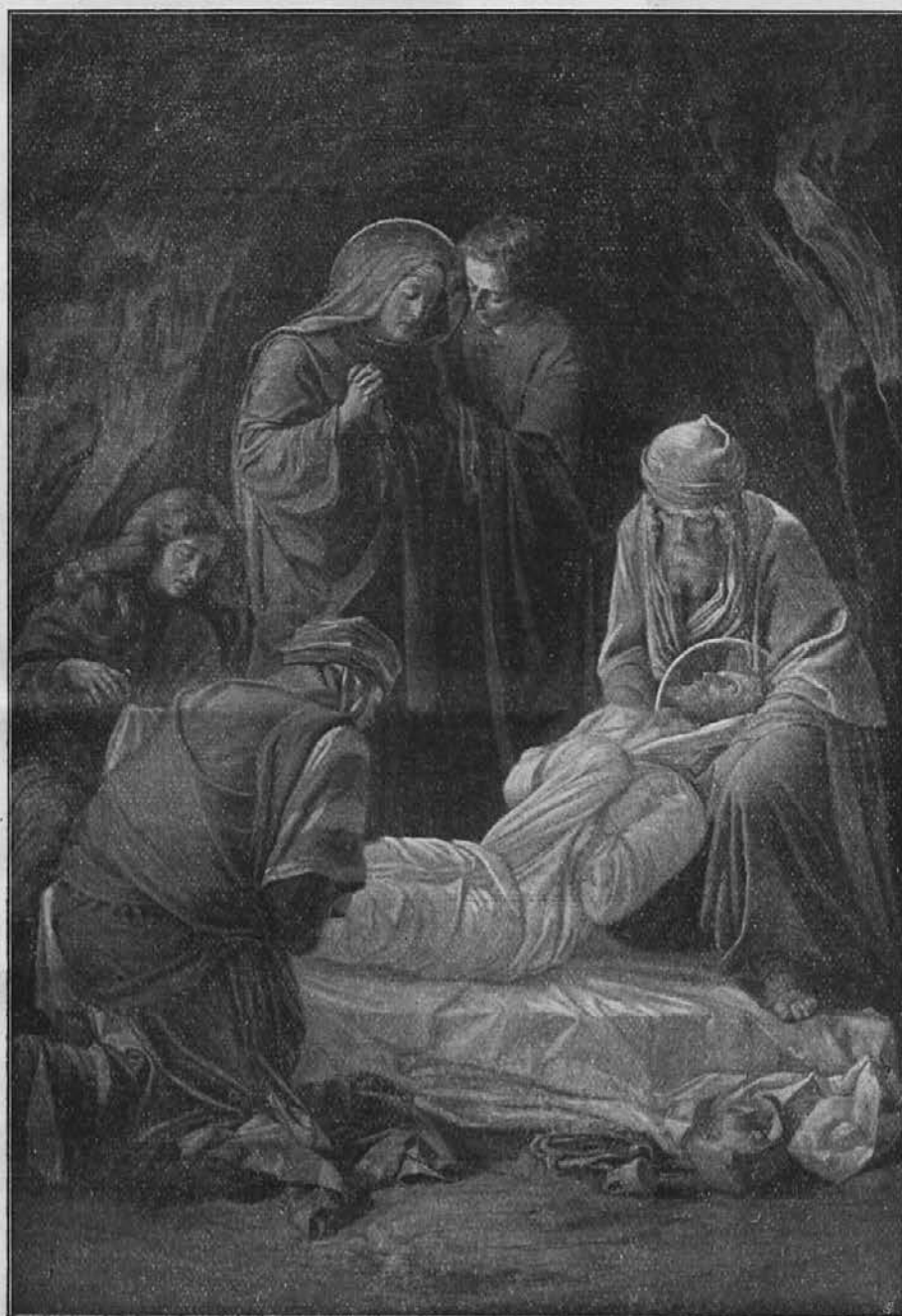
Spet drugič bosta oče ali mati otroku govorila o grehu n. pr. takole: Kakšen siromak bi ti bil, če bi ti umrl oče ali mati ali celo oba. Kdo bi ti potem skrbel za stanovanje, živež in obleko. In vendar tisočkrat večji siromak bi bil, če bi z grehom izgubil Boga! — Če bi naenkrat oslepel in ne bi videl več ne očeta ne matere, ne sonca, ne zvezd, ne zelenja, ne cvetja, kakšna strašna nesreča. Toda, otrok: z grehom izgubiti Boga je nesreča stotisočkrat večja! Za greh se pride v pekel. Ali misliš, kaj je to? Sv. Lovrenca so živega žgali in pekli na ražnju, toda to niti senca ni v primeri z bolečino v peklenškem ognju, ki nikoli ne ugasne.

To je jezik, ki prav poučuje. V tem smislu je treba otrokom govoriti pogosto o Jezusu in o Materi božji. Ljubezen do nje je sončna roža v mladi duši. Zato je treba, da jezik, ki otroke prav poučuje, vedno in vedno zopet drami to ljubezen. In ljubezen in sveto spoštovanje do angela variha in do otrokovega nebeškega patrona in do drugih svetnikov. Prekvasiti, vsega otroka prekvasiti s krščanstvom. Zato tudi govoriti mnogo o godovih in praznikih cerkvenega leta, o cerkvi in službi božji, o molitvi in sv. zakramentih. Učiti moliti zjutraj, zvečer, pred jedjo, po jedi! Vnemati za prejemanje sv. zakramentov, buditi, ko pride čas, zlasti ljubezen do pogostega sv. obhajila. Vsega prepajati s krščanstvom. Zato tudi otroke učiti ljubezni do bližnjega, usmiljenja in dobrotljivosti do ubogih. Pripovedovati, da je siromak tudi otrok božji, po božji podobi ustvarjen, z Jezusom

PRILOGA „RAFAELA“

Vesela je Velika noč,
ker kaže pot iz smrti v življenje,
iz groba v vstajenje!

Veselo Veliko noč

želi svojim zvestim naročnikom in čitateljem doma v Sloveniji, pa
po Jugoslaviji ter širom sveta

uredništvo in uprava
„Rafacla“

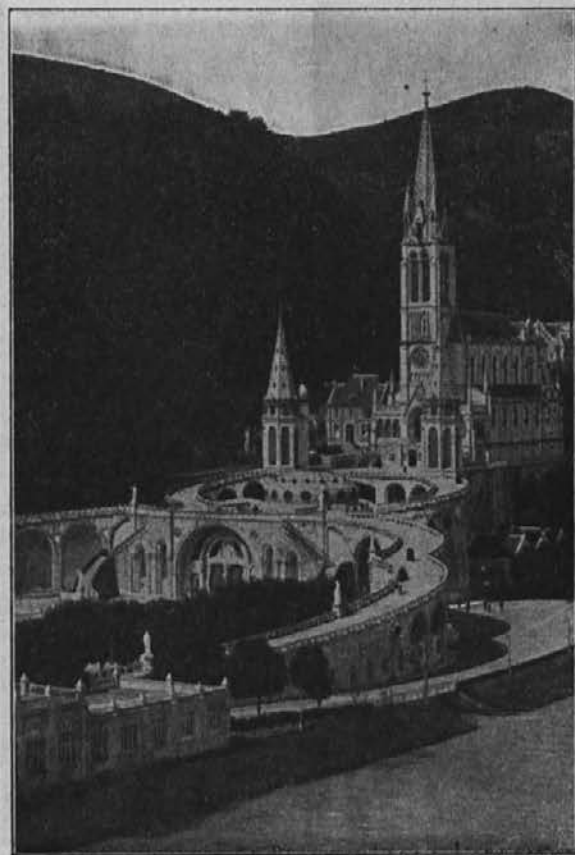
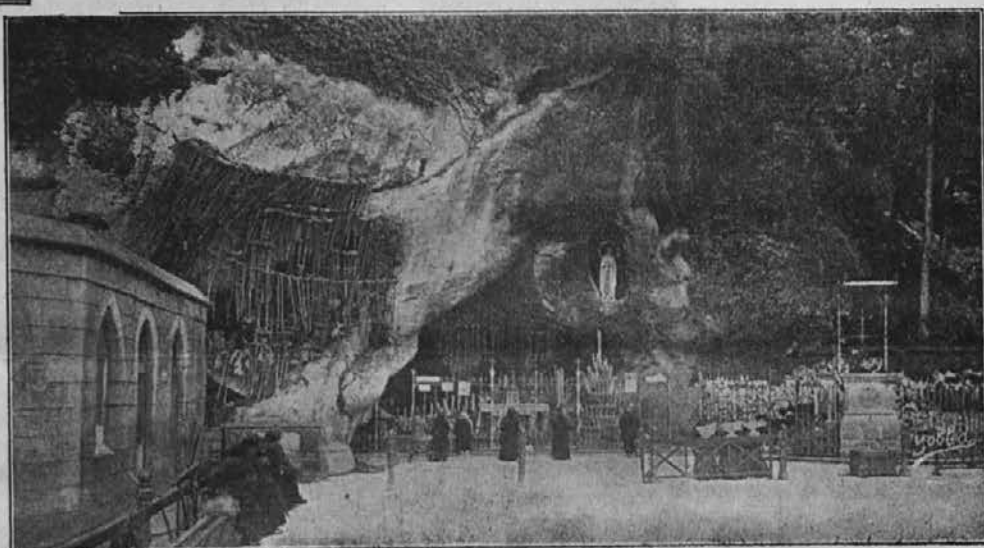

Sv. Bernardka. Bernardka, preprosto kmetsko dekle, je postala svetnica 8. decembra 1933. Prinašamo vam nekaj slik iz njenega življenja in Lurda. Priporočamo vsem, ki hočejo letošnjo majniško pobožnost lepo opraviti, da naročijo knjigo „Sv. Bernardka“, ki izide v aprilu kot šmarnice za leto 1934. Več o tem čitate v listu samem.

Spomenik Marije, ki je „zdravje bolnikov“. Spomenik stoji v parku pred sveetiščem.

Čudežna votlina. Berglje na skalnati steni pričajo o čudežnih ozdravljenjih.

Levo:

Trojno sveetišče v Lurdu. Na desni pod visoko skalo je lurška votlina in studenec čudežne vode. Ob robu bolnišnica za najtežje bolne.

Desno:

Soba, v kateri je prebivala sv. Bernardka.

sovo krvjo odrešen, brat Kristusov. Da Kristusu dà, kdor potrebnemu da. Da bo Gospod povrnil vsak kozarec vode, vsako drobtinico, darovano v božjem imenu. Vse to in še mnogo drugega pripovedovati otrokom pogostokrat in vedno zopet iznova.

Očetje, vzemite enkrat v roke sv. pismo ter berite knjigo Tobijevo, kako je stari Tobija učil svojega sina. Moj sin, imej Boga v srcu! ne privoli v greh! izpolnjuj zapovedi! spoštuj svojo mater! dajaj miloščino! svoj kruh jej s siromakom! varuj se nečistosti! ne daj se vladati napuhu itd. Berite in učite tudi vi tako svoje otroke. Vam, zelo spoštovane matere, pa naj podam neki testament, natisnjen l. 1892 v nemškem listu Bruchsaler Bote. Napisala ga je pobožna mati sinu bogoslovcu, ki je bil že blizu nove maše, a je mati vedela, da je ne bo dočakala. Glasi se:

Testament za mojega sina N. N. Še tebi, moj najljubši, moj izvoljeni otrok, nekaj besed kot oporoko tvoje umirajoče matere. Tebi zapuščam kot največje bogastvo revnega Jezusa, ki te je izbral za učenca in apostola. Njegova ponižnost in krotkost naj napolnita tvoje srce, da ne bo prostora v njem za posvetnost in samoljubnost. Umirajoča želim dvigniti roke, da te z Marijino pomočjo blagoslovim. Blagoslovljam tvoje srce, da bi utripalo in živelo samo za čast božjo in zveličanje duš. Blagoslovljam tvoja usta, da bi se odpirala samo za čiščenje božje, tvoj jezik, da bi vsaka beseda, ki jo boš izgovoril na prižnici in v spovednici, kakor na obe strani brušen meč rezala v srca grešnikom. Blagoslovljam tvoje oči, da bi se obračale samo k Bogu in njegovi najsvetejši volji in bi bile enkrat tembolj vredne gledati obličje božje. Blagoslovljam tvoja ušesa, da bi bila odprta vsem, ki pomoči iščejo in prosijo. Blagoslovljam tvoje roke, da bi v najsvetejši daritvi zmerom vredno povzdigovale najsvetejši Jagnje božje k nebesom in ga — dal Bog — nikdar ne položile na nevreden jezik. Blagoslovljam tvoje noge, da bi vsak tvoj korak šel za ljubim tvojim pastirjem Jezusom, in bi ti vse tebi izročene ovčice in jagnjeta po varni poti pripeljal do nebeške paše. Bodi mi posebno skrben pastir svojih sester in bratov, če bi kedaj kateri po nesreči zašel na krive poti. Čuvaj z otroškim srcem nad dušo svojega očeta, da bomo enkrat vsi skupaj okrog tebe zbrani v veselju prepevali nebeško alelujo. Blagoslovim še enkrat tvoje telo in tvojo dušo, da bi bila celo tvoje življenje v tistem blaženem razpoloženju kakor na tvoj svatovski dan pri sv. daritvi potem, ko te bo škof mazilil in poljubil — in da bi ti, vedno močen v vsakem boju, pogumno šel nasproti satanu, svetu in mesu. S temi opomini, moj ljubi otrok, se potolažena ločim od vas in upam, da ti mojih besed ne boš zavrzel, marveč jih neizbrisno ohranil v srcu — sebi v večno srečo, meni v večno tolažbo. Spomni se tudi v presv. daritvi, če bom izvic klicala k tebi, moj sin! Ti mi lahko največ pomagaš, pomagaj mi! — Kakor Bog hoče, kadar Bog hoče! — Tvoja umirajoča mati. — To je jezik, ki prav poučuje, tudi že odraslega otroka. Bodi blagoslovljen tak jezik!

OČETOM NAŠIM.

Videl sem očete, ki so doživljali rojstvo svojih otrok . . .

Videl sem kmetskega očeta, ki je na lahko hodil po veži kakor mimo svetišča. Šepetal je družini svoja naročila, da ne bi motil svetega molka. Šel je na tnalno, na vrt med slive in hruške, pa vse se mu je smehljalo. Šel je med živino in jo trepljal po vratu, šel pod nebo, ki se mu je globoko sklonilo; zavriskal bi, zakričal od velike radosti. V stranski sobi leži dete, ki je njegovo, bo nosilo njegovo ime, a ima božjo dušo . . .

In pravil je delavec:

»Deset let sem čakal; zaman. Vsa ljubezen do žene je ugasnila. Mislim sem nekoč oditi kamorkoli, le da nisem v tej strašni, prazni sobi brez otrok. Pa mi razodene žena skrivnost . . . Oj, kako brz se je vrnilo sonce, rože na oknih so oživele. Pozabil sem na črne žulje, pozabil na samoto, ki mi je glodala dušo, pozabil na mrzlih deset let. Kakor da te Bog obišče . . .«

Pa kaj bi še govoril, saj je tako strašno daleč od tebe, česar sam ne doživiš.

Ne veš, da se nebesa odpro in Bog ustvari angelčka, ki postane tvoje dete. Ne veš, da si sostvarnik božjega bitja, in da ti je v srcu tako, da bi pokleknil pred to strašno lepo skrivnost in jokal, sam ne vede, čemu . . . Saj eno zagotovo nosiš v srcu: Ko me bodo zakopali v grob, nisem umrl; živim v mladem življenju svojega otroka, kateremu sem pokazal prelepo božjo pot!

Še to: vsako rano v zakoncih ozdravijo otroci!

Pa še nekaj resnega! Mlad si, prijatelj, in v cvetju je tvoja žena. Pa nič ne misli naprej. Samo od danes do jutri. Samo na vesele dni, le uživanje. Žrtve ne poznata. Kaj vesta, da bo jutri pripihala mrzla jesen in bo cvetje zvenelo . . . Pa če bosta v jeseni ostala sama? Brez sadov? Ničesar več ne bo na tebi, žena, ničesar na tebi, mož. Samo sivi lasje in grob. In če ni v hiši onih mladih grl, ki ti razodevajo mladost, oh, kako strašno jesensko bo v tvoji hiši! Ničesar nimata od življenja, ničesar od smrti. Niti sladke skrbi za otroke, niti pričakovanja v njih bodočnost; kakor požeta njiva . . .

MATERAM NAŠIM.

Matere svoje nihče ni precenil, zakaj njeno srce nima začetka in ne konca. Začudiš se nad dejanjem, in misliš, da je to najvišje v njej. Pa drugič odkriješ še lepše, še skritejše čudeže.

V njenem srcu gori lučka, ki je že povsod ugasnila. V njenih ustih je odpuščanje, ko so te že vsi obsodili. V njenih rokah so žrtve, ki bi vsakogar zrušile. Vseposvods si iskal ljubezni, klical si jo v samoti; vseposvods si iskal izgubljenega vere; vseposvods si iskal tolažbe; samo tam, kjer je vse dneve in noči čakalo srce tvoje matere, nisi iskal . . .

Moj Bog, tako rad bi povedal v spomin moji dobri materi: Enega samega očaranja v ljubezni, odpovedi, odpuščanju mi nisi prinesla, o mati, skozi vsa leta nepokoja in iskanja! To je bilo takrat, ko so mi tuji ljudje na vsakem koraku odpirali oči v zlo tega sveta!

Pa to je samo moja mati. Kdo ve pa za druge po skritih vaseh!

Od ranega jutra, ko še nikjer luč ne gori, že dela, in zvečer, ko je že vse leglo k počitku, mati še vedno pospravlja.

Premakne to, popravi ono. Pokriža tega, pokrije onega. In ko se končno uleže, ne zaspí; moli za moč in tolažbo, ki je svet ne more dati. Če jo boli križ ali trga v nogah, tega nihče ne ve. Tudi nihče ne vpraša, za mater je vse dobro. Tiho prenaša krivice in razočaranja, da je nihče ne čuje. Šele, ko je ni več, takrat se odpre strašna praznina, ki jo je vsaki dan mati z ljubečo roko mašila . . .

O moj Bog, eden največjih čudežev, ki si jih storil, je mati. Mati je ime, ki si ga nam dal Ti. Zakaj nihče izmed ljudi bi ne mogel dati toliko ljubezni, toliko sladke pesmi v to ime!

In njene bolečine . . .

Samo eno rano, ki je materi nihče ne zaceli kot grob, bom omenil:

Dokler se otroci vrte okrog nje, kakor piščanci, jih v skrbi in sreči uči moliti. In tiho trpi: Dete, kaj bo iz tebe? Ali boš molilo, ko boš odraslo? Se ne boš zgubilo? Kam mi boš odletelo? Kje boš umrlo? . . .

Ko odrastejo, gredo. Sama ostane mati in le od lepih spominov živi. In od obiskov. Če pa ji katero dete zaide, če je pozabilo na njene nauke in se ne vrne več?! O, to je materina bolečina, ki je nihče ne ozdravi. Dan in noč moli. In če mora umreti brez tolažbe? Brez vrnitve sina, hčere na pravo pot?

Mati slovenska, pri ljubezni in bolečini, ki jo trpiš, premisli:

Ohrani si telo svoje sveto, ne daj ga onečastiti! Ne omadežujte svojih domov! Naj cvete v vaših hišah večna pomlad!

Le takrat boš mogla dati svojim otrokom vse ono, kar Bog od tebe zahteva.

Dva zgleda!

Oče in mati in veliko število otrok, dve njivici, kravica in vrt. Toda oče in mati bi umrla za vsako dete posebej. Delata doma, hodita drugam na delo, molita, žrtvujeta se in zase nimata počitka. Družinica kot božja: milost, bi rekel, teče preko očeta in matere na deco, da so eno telo in ena lepa duša. Pet jih je odhitelo v službe in šole, pa vsi so ostali angelci . . . Vsi drugi čakajo, da bodo sledili prvim. Oče in mati pa le naprej delata, trpita in molita. Slišal ju je Bog in poslal bla goslov nad njuno hišo. Brez tega namreč bi gladovali.

Nekje drugje. Velik grunt. Fantje so doma. Pa nič duše jim niso dali starši, samo telo in kruh. Razleteli so se po svetu, razgubili so se; kdo jih bo našel. Dom pa je ostal prazen, žalosten. Njive nezorane, blagoslov ni prišel sem. Tu se ni molilo, tu se je grabilo pošvetno blago. Otroci niso bili smatrani kot božji dar.

Pa če grem še k tebi, ki si zakopan v rove, kjer trgaš od črne stene črno kamene in se mogoče kedaj vrneš na gruntek svoj tja v slovenski dol — bratje moji, ali niste srečni v svojem delu, ko se vračate z dela, zmučeni in brez veselja, pa ne najdete doma golih sten, temveč srečne obrazke otrok, ki vam prihite naproti, vas grabijo za roke, lezejo na kolena, z drobnimi ročicami brišejo z obraza vso skrb, vso zlo voljo . . .

Kaj vam ni dom res svetišče, kakršnega na svetu ni več...!

KLIC IZ TUJINE — MATERI V DOMOVINI.

Tvoj prvi otrok sem bila, a vendar, kot da sem deseti, po svetu sem se izgubila.

Vsa prazna je moja mladost. O, mati, pogledaš kdaj k meni iz jasne dežele duhov in vidiš to moje grenko razdejanje?

Daj, pridi, in tiho posveti mi enkrat vsaj v sanje in z žuljavo roko mi daj blagoslov!

MATI.

Sladka je danes beseda mati, da tako sladka ni bila nikoli...

Grenko je danes njeno življenje, da tako grenko ni bilo nikoli...

Njeno srce pa je polno ljubezni, da tako polno ni bilo nikoli...

Naložili so temu srcu preveč. Sinovi so jo zapustili in blodijo v tujini, ter se ne povrnejo nikoli...

Drugi njeni doma so na cesti. Materino srce ni bilo tako žalostno nikoli...

Materin dan je prišel, da zagori i v nas ljubezen do mater, kakor še ni gorela nikoli...

DEJANSKO KATOLIŠKA ŽENA NE BO MOGLA BITI DOBRA HČI, DOBRA ŽENA, DOBRA MATI, NE BO MOGLA DOSEGATI SADOV V ŠE TAKO SVETEM APOSTOLATU — ČE NE BO PREJE PRIMERNO PRIPRAVLJENA ZA NA-LOGO. Papež Pij XI.

MATI V DOMOVINI TOŽI.

»Kako je pri Vas, uboga, izmučena mati?«

»Pri nas je lepo. Valovito je polje, kot morsko valovje se vzpenja in pada čez svet. Gozdovi so temni. Njih krone neuklonljivo v vihre strmijo in brajde nam leto za letom rodijo. Kaj mi bi brez teh?! Vso žalost iz src nam podijo in v dušah tugobnih le smeh nam pustijo. Bog že ve, zakaj nam blagoslovljene solze vrača nazaj.«

»Kam hodiš, uboga, osamljena mati?«

»Sleherno noč hodim svoje otroke po svetu iskat.

Za prvim in tretjim se misel čez morje podi.

Nemirna se vrne od tam in za Francom v holandsko zemljo vzdrhti.

Moj zlati otrok, tako strašno je sam!

Zanj me v srcu prečudno boli.

In Tine...

Njegova kri pred leti škropila je kraške ostrine.«

»Moja uboga slovenska mati!«

»Da. — Ko bilo je trpeti treba zanje, sem trpela;

ko bilo je trpeti treba zame, sem osamela.«

Magdalena:

NAŠ DOM.

(Za žene in dekleta.)

V današnjih časih, ko se vse vrši z nerovo in hlastajočo naglico, ko se v našem zunanjem življenju hitro menjavajo dogodki za dogodkom, ki več ali manj utrudljivo vplivajo na naše živce, nam je dom bolj kot kedaj mirno zavetišče, kjer se nam umiri telo in duša. V teh časih ima prijetno, po današnjem praktičnem okusu urejeno stanovanje veliko vrednost.

V neurejeni zmedi zunanega pehanja za obstanek je dom mirno zavetišče, kjer se mirno izpočijemo in dosežemo duševno zbranstvo. Doma se oddahnemo, svobodno zadihamo. Vse bridkosti poklica v tovarnah ali delavnicah, bi morali na rešetki praga otresti, kakor prah z obuvala. Japonec in Holanec sezujeta svojo cestno obutev, predno stopita v dom. Anglež se preobleče, ko pride od dela, da ga delavna obleka ne spominja na ure trpljenja. To so morda zunanje malenkosti, a nikakor brez-pomembne. Dom nas druží z našimi dragimi, s katerimi preživljamo ure oddiha in ljubezni v pozabljenju na poklicno trpljenje za vsakdanji kruh. Doma smemo naše občutke razkriti. Tudi značaj in usoda naše dece zajemata na domu prve smernice za življenje. Kakšna razlika med onimi, ki rastejo v mučno tesnobni sobi z razgledom na smrdljivo dvorišče, katero polnijo ves dan krik nemirne otročadi, mrčes in troh-noba — ali pa onim, ki žive v prostornem, mirnem, solčnem prostoru sredi soč-natega zelenja: eden kakor beden črvček, drugi kakor svetlokrili metulj! Za enega svet poln solnca, cvetja, veselja in zdravja; za drugega brezsolčnost, otožnost, bolehanje. In vendar je ljubi Bog ustvaril zrak in solnce in cvetje za vse. Zakaj so nam ljudje te božje dobrote, ki so nam potrebne kot vsakdanji kruh, odvzeli? Kdo ne bo zapopadel, če preudari vse to, da imamo vsi pravico do človeka vrednega biva-lišča, ki ga smemo s prijetno zavestjo ime-novati: svoj dom?!

Dom v kolikih oblikah! Velemestne, mračne, najemniške kasarne, kjer ni nikoli pravega miru, kjer soseda sosedi v lonec gleda, vrišče, ravs in kavs nemirne otročadi: ali so tu domovi počitka, miru in ljubezni? In vendar se mora zadovoljiti s takimi stanovanjskimi razmerami na tisoče ljudi, ki ne smejo in ne morejo stanovati v tihi majhni hišici, obdani od solnca, zelenja in ptičjega petja. In vendar se med temi tisoči najde mnogo družin, ki si tudi v taki kasarni uredijo svoje štiri stene tako, da med njimi zamre zunanji nemir, da se pozabijo poklicne skrbi ter objame človeka mir in ljubezen. Toda brez pridne in skrbne matere ni dom nikdar kraj od-diha in miru. Treba je večje in razumne roke, ki dom tako uredi, da nudi vse, kar človek potrebuje: ureditve in snage. In ta roka je materina in tudi njene pomočnice hčere, ki ji naj ne bo preveč prijeti za cu-

njo in krpo, da se tako malo privadi na svojo poznejšo težko nalogo.

Kako lep spomin ima gotovo vsak dober otrok na svojo mater, ki je pripravljala in delila jed. »Moja mati je kuhala tako« pripoveduje mož svoji mladi ženi. Marsikatera jed nam pričara v spomin srečo nekdanjih dni. Velki umetniki kuhanja pa tožijo, da nima današnji svet ne smisla ne časa, da bi užival prav pripravljeno jed. Vsakemu se mudi, vrže jed vase in gre. Današnji svet je že pozabil, da je kuhanje tudi neko razvedrilo; saj se človek tako z veseljem in ponosom ozira na svoje drage, ki vsi gledajo mater gospodinjo!

Ognjišča sveti plamen združi moža in ženo, otroke in prijatelje. Pogoste ločitve zakona so posledice pohajanja v gostilno; ognjišče in gospodinja na svojem mestu držita moža doma, osrečujeta ženo!

Dandanes je delo v kuhinjah mnogo lažje in hitreje s pomočjo raznih aparatov in modernih naprav. Posebno v Ameriki se odlikujejo v tem, dočim imamo pri nas v Sloveniji še mnogo predpotopnih kuhinj.

Da bo pa starejša mati-gospodinja lažje nosila težo doma, ko se ji od velikega dela že noge šibijo in roke tresejo, je treba, da hčerka priskoči na pomoč. O, nič se ne boj, ti mlada lepa hčerkica, če tudi včasih rokice malo počrni od pomivanja posode, le z veseljem si opaši predpasnik ter pomagaj ne kot Samaritan, temveč v zavesti dolžnosti, da vrneš materi trud. Vse ve lepa mlada dekleta, ki čutite, da boste postale enkrat matere-gospodinje in ki še mogoče doslej na to niste mislile, le opašite se z vsemi dobrimi lastnostmi, da ne bo treba v zakonu — moliti kesanja!

Ne zabimo lepega slovenskega reka: Da lepšega na svetu ni, če na ženi dom sloni!

SOCIJALNA VPRAŠANJA.

Amerika.

Ameriške delavske strokovne organizacije so sklenile, da naj njeni člani bojkotirajo blago iz vseh onih držav, v katerih niso dovoljene svobodne strokovne organizacije. Ta sklep ima najbrž predvsem ost proti Nemčiji.

Na Kubi je proglašen generalni štrajk. Vsa mesta se nahajajo v temi in preti anarhija, ker vlada ne more vzpostaviti reda.

V drugem in tretjem četrtletju lanskega leta je dobilo zaposlitev v USA 2,700.000 brezposelnih delavcev.

Avstrija.

Avstrijske zvezne železnice imajo sedaj vsega skupaj 60.000 aktivnih uradnikov in nameščencev ter 80.000 upokojujencev.

Poljska.

Poljska vlada je z najnovejšo odredbo sedaj prepovedala zaposlitev žen in mladostnih delavcev tudi v obratih z modernimi tehničnimi pripomočki, česar prej ni bilo.

Ali papež drži s kapitalizmom?

Že pred kratkim omenjeni cištercijanski opat dr. Wiesinger je v svojem sociološkem predavanju na Dunaju dokazal, da papeževa okrožnica »Quadragesimo anno« absolutno odklanja kapitalistični sistem. Takole dokazuje: a) Okrožnica odklanja

takozvano pridobitno gospodarstvo ter hoče le tako gospodarstvo, ki ustreza potrebam. Le tako gospodarstvo ima pomen, če je blago vsem in vsakemu na razpolago. Kapitalizem pa je gospodarstvo, katero vodi interes dobička. Pridobitnost je tedaj smoter kapitalističnega gospodarskega sistema, ne pa potreba. b) Okrožnica odklanja svobodno gospodarstvo, posebno pa svobodno konkurenco, ki nikakor ne more biti urejajoče načelo gospodarstva. Pač pa zahteva, da se mora vpeljati pravni in družabni red, katerega bo vodila pravičnost. Kapitalizem pa, ki ima za življenjski živec svobodno konkurenco, uničuje slabjšega. c) Okrožnica je proti temu, da bi gospodarstvo postalo premožno. Kapitalizem pa hoče kopičenje premoženj, hoče kartele in truste, da poveča dobiček. d) Okrožnica zahteva v smislu najstrožje pravičnosti za delavca tako mezdo, ki je v skladu z vrednostjo njegovega dela. Tudi to je v kapitalističnem gospodarstvu nemogoče. e) Poleg tega zahteva papež osvoboditev proletarijata, kar je v današnjem sistemu nemogoče. V smislu okrožnice »Quadragesimo anno« je dolžnost katoličanov boriti se proti tisti lastnini, ki noče priznati dolžnosti. Tisti, ki nič nimajo, hočejo vsako lastnino odpraviti. Oni, ki imajo, pa branijo lastnino, češ, da je po naravnem pravu nedotakljiva. Papeževa okrožnica pa odklanja obe naziranj: lastnina in lastninska pravica nista neomejeni, ampak imata osebni in socialni značaj. Lastninska pravica je omejena po socialni dolžnosti. Vsaka zloraba lastninske pravice je greh proti socialni pravičnosti. S tega stališča katoličanov sledi, da državni oblasti katoličani prisojamo pravico, da nastopa proti oderuštvi z obrestmi in dividendami, proti previsokim plačam in dvojnimi zaslužkom. Da obdavči luksuz ter uvede progresivne davke. Državi priznavamo tudi pravico, da sme zaseči premoženje, če je to potrebno za splošno korist. Pričakujemo od države, da prepreči žensko delo izven doma in delo otrok. Premoženje in dohodki naj se omeje, uvede naj se družinska plača ter javna kontrola vsega gospodarskega življenja, kar pa bo najložje mogla izvršiti tista družba, ki bo organizirana na temelju stanovske države. Kajpada država ne sme iti tako daleč, da bi odpravila sploh vsako lastnino, ker za to zopet nima pravice. Mora pač tudi v tem vprašanju veljati načelo, da si nadrejena družba ne sme lastiti področja v tistih stvareh, ki jih podrejene družbe lahko opravijo.

SPOMLAD ŠPANSKEGA KATOLICIZMA

»Za Španijo je bila katoliška akcija dar previdnosti božje«, se je izrazil mladi voditelj španskih katolikov Gil Robles, »drugod pa bodo še imeli priliko spoznati, da je Katoliška akcija klic časa, samo želim, da bi nikomur ne bilo treba iti skozi šolo, ki jo imamo mi za seboj.«

Danes priznavajo vsi španski katoliki, rade volje, da se prejšnja uradna Španija za socialna vprašanja ni brigala in da so v upravičenih zahtevah po socialni zaščiti videli le revolucijonarno pest delavca. Tako se je delavstvo organiziralo ne samo ob robu stare Španije, ampak tudi proti njej. Isto je bilo na deželi, kjer je kmet ždel kot

robot na zemljiščih aristokracije, ki je živela, kakor da bi imela glavo nad meglami. Komunistem je imel vrata v te kmetijske domove. — Med tem, ko so komunisti in svobodomiselnici delali, je stara Španija dremala na svojem sijajnem prestolu in morala v svoje veliko začudenje lepega dne ugotoviti, da ni več katoliška.

Prišli so dnevi težke preizkušnje, dnevi globokega ponižanja za katolike.

A zopet je zadobil katolicizem, ki je prišel iz te borbe ponižan, ubit in zredčen, napadalno moč.

Nova pomlad se začenja na Španskem za katolike.

Prvo, kar so mladi katoliki smatrali pod vodstvom svojih duhovnikov za potrebno, da se izvede in okrepi notranje versko življenje. Nisi apostol, če nisi prepričan in dosleden katolik. Španska katoliška akcija je začela organizirati najprej to plat programa. Nastali so neštevilni misijoni, ki so šli sistematično od župnije do župnije, ustanavljali so se povsod verski krožki, verska predavanja, kjer ni šlo za manifestacije na zunaj, ampak za notranjo okrepitev vsakega posameznika. — Španski katolicizem se je v katoliški akciji najprej obrnil k najsvetejšemu, kar ima, to je k svoji mladini. Nastale so po načrtu organizacije družinskih očetov, poleg njih tečaji in zasebne šole za vzgojo vzgojiteljev, društva krščanskih mater. A tu se niso zadovoljili z ohlapnimi predavanji in moraliziranjem, poseglo se je najgloblje: v žive duše. Kadar hočemo s katoliškim programom doseči trajen uspeh, ne smemo pozabiti, da je isti le, če zidamo na notranjo utrditev vsakega posameznika. Vse drugo pride samo po sebi.

Pri tem so se posluževali dveh velikih sredstev: tiska in že obstoječih kmetijskih društev. Za tisk so španski katoliki darovali zlato, neizmerno dela in so tudi prelivali kri.

Niso še dosegli popolnega uspeha, treba bo še in še premisijonariti Španijo, prišle bodo še nove preizkušnje oz. so že tu. Toda te nove preizkušnje bodo naletele na globoke katolike in na skalnate organizacije, ki so jih ustvarili delo, žrtve, vera in klic Kristusov.

SKRITA KATOLIŠKA AKCIJA.

Pred kratkim smo brali v nekem nemškem listu sledeče: »Na praznik Brezmadežne so možje organizirani v evharističnem križarstvu v Berlinu pričeli vsakonočno češčenje Najsvetejšega v kapeli Kristusa Kralja. Vse ure noči hočejo izmenoma klečati pred evharističnim Kraljem in spravo za ponočne razuzdanosti velemesta.« To apostolstvo molitve in pokore spominja na tiste ure ponočne molitve, s katerimi so začeli pariški študentje 1912 v baziliki Sacré Coeur na Mont Martru. Tudi oni so se odločili, da delajo pokoro za velike razžalitve, ki so bile v nočnih urah po neštetihih beznicah velemesta storjene Bogu. Pariški študentje so pričeli v majhnem številu. Dolgo časa so ostali skriti. Le Bog je vedel za njihove tihe žrtve. Iz štirih molilcev je danes nastal že velik bataljon nočnih častilcev Najsvetejšega zakramenta: 600 akademikov je razumelo besedo sv. Pavla: »Z veseljem hočem za vaše duše

doprinesiti žrtev, da, hočem žrtvovati tudi samega sebe«. Izobražena mladina Francije moli in se pokori. Lepo je, da je zgled katoliškega Pariza pričel posnemati Berlin, drugo največje mesto v Evropi. Nadnaravno gledano, take žrtve gotovo niso manj vredne, kakor najbolj vneto društveno delovanje. To so tihe žrtve, kjer ni nobene pohvale v časopisih in javnosti, nobenih naslovov in odlikovanj, ampak tiho žrtvanje svoje lastne udobnosti za izgubljene brate in sestre.

VELIKI PETEK.

Pomlad se vrača. Solčni žarki so že prebudili naravo k novemu življenju. Ptičke že ubirajo svoje pesmice. Novo življenje se je zbudilo.

In vendar leži nad dušo temna zavesa. Veliki petek. Pred 1900 leti je bilo, ko je naš Zveličar na Kalvariji izdihnil.

Odtlej obhaja katoliška Cerkev vsako pomlad spomin na najsvetejši žalni dan, ki nam je vrnil izgubljeni raj.

Veliki petek. Najresnejši dan v cerkvenem letu. Z naših oltarjev so pobrani prti, cvetlice odstranjene — kakor prvi veliki petek, ko se je v grozi strašnega dogodka na Kalvariji raztrgalo tempeljsko zagrnjalo. Nobene sv. maše, nobene slovesnosti ne obhajamo. Orglje so utihnile, zvonovi onemeneli, lučke ugasnile.

Cerkev žaluje in objokuje Zveličarja, ki je na križu za nas umrl. Tri dolge ure je visel na lesu križa, zapuščen, zasmehovan. Zadnjo kapljico krvi je preli, da bi nas spravil s svojim Očetom, odprl nebesa.

Sedem desetletij po Kristusovi smrti so Rimljani opustošili Jeruzalem. Na Kalvarijo so zmagoslavno postavili paganske malike in sezidali bogovom templje.

Stoletja so odbrzela. Verni cesar Konštantin in cesarica Helena sta sv. križ zopet dvignila na častni prestol. — Ko so v kalvarijskih izkopinah našli tri križe, se je porodilo vprašanje: kateri križ je Zveličarjev? Z vsemi tremi so se dotaknili bolnika... In glej, pri tretjem dotiku je umirajoči takoj ozdravel. Krščanstvo je v neizmernem navdušenju zaklicalo: »Pozdravljen, križ Gospodov, paganom les sramote, nam, kristjanom, znamenje rešenja in blagoslova!«

Tudi mi smo bolni, zato hitimo h križu. Tudi mi pomoči potrebni.

O, sveti križ! Koliko umirajočih oči je uprtih vate, ti upanje večnega življenja in vstajenja!

Veliki petek se krščanski svet v bratski ljubezni zbira pod križem. Dve misli žarita iz Gospodovega prebodenega srca: kako zelo nas je Gospod ljubil, in kako malo smo mu hvaležni!

Kaj naj storimo v zahvalo?

Vsaj veliki petek doživljamo zgodbo iz življenja sv. Venčeslava.

V zasneženi noči je svetniški kralj bos obiskoval vse cerkve v prestolici. Služabnik, ki ga je spremljal, se je kmalu pritožil, da ga silno zebé. »Hodi po mojih stopinjah, pa ti ne bo mraz«, je odvrnil Venčeslav. Služabnik je ubogal in je v kraljevih stopinjah začutil izredno toploto. Ni ga več zeblo.

Tudi nas je Križani že velikokrat prosil: »Hodi za menoj, in pot v večnost ti ne bo

pretežka! »Hodi po mojih stopinjah«, nam kliče Kristus še posebno na veliki petek!

Oklenimo se sv. križa, da bomo junaški kakor prvi kristjani, ki so v moči sv. križa za Kristusa izkrvaveli!

VERSKI KOTIČEK.

Najlepša doba v človeškem življenju je mladost. Ostati dolgo časa mlad, tudi še potem, ko odhaja življenja poletje in prihaja jesen, to je skrivnost srečnega življenja. Po notranje ostaneš lahko mlad do pozne starosti, do smrti. Toda kako to doseči? Imeti in ohraniti moraš celo življenje eden ali več idealov, nekaj vzvišenejšega, po čemur hrepeniš in se trudiš. Najlepši in najvzvišenejši so verski ideali. Tak ideal nam je prinesel Jezus Kristus na svet, ko je zaklical vsemu človeštvu: Iščite najprej božje kraljestvo! Skrbeti predvsem za izveličanje, za večno srečo, glejte po! do prave, neminljive mladosti in blaženosti.

Seveda je v dosegu vsakega ideala treba dela, napora. Koliko se trudiš za kos kruha. Ali naj ti pade večna sreča brez truda v naročje! Treba je resnega dela, da odstraniš iz srca ono trojno slabo poželenje, ki ti zakriva božji ideal večne sreče in te odvrta od njega.

Prvi sovražnik, ki ga moraš premagati je poželenje oči. Ideal je visoko, zato te hoče narediti kratkovidnega, da bi ga ne videl, da bi gledal le na posvetne dobrine, zlasti na denar in premoženje. Ob enem ti daje pretiran strah in preveliko skrb za prihodnost, kako boš shajal. Tako hoče, da delaš le za to življenje in da pozabiš na glavno, na večnost.

Kako po nepotrebem si človek greni življenje s tem poželenjem in s to pretirano skrbjo. Pa ne le greni tudi grdi si svojo dušo, ko jo zanemarja in blati v grehi. Ali hočeš zgledov? Pride nedelja, dan Gospodov. Zapoved božja te opominja: Posvečuj ga! To je dan, ko naj ti bo večni božji ideal pred očmi. Poživi in pomladi pred Gospodom Bogom v cerkvi svojo dušo. Celi teden so jo dušile posvetne skrbi. Ali storiyo vsi tako? Sam veš, da ne. Gospodinje nimajo časa, možje so preveč utrujeni itd. Bog, ki nam daje čas in moč in zdravje je pozabljen, duša, ki je glavno, je zanemarjena.

Poročen si. Božja volja je, da bi v zakonu, v svoji družini našel svojo časno in večno srečo. Pa pride zli duh, tat tvoje sreče in ti šepeta na uho: Varuj se družine. Časi so slabi, negotovi, kako jo boš preživil. In pozabljen je božji namen, da delaš veliko krivico neskočno dobremu Bogu, svojemu Očetu, ki skrbi za ptice pod nebom in ti misliš, da bo pozabil na tvoje otroke. Misliš, da te vodi pametna skrb, vodi te pa vse kaj drugega, žal v greh in lahko v večno pogubljenje.

Da vztrajaš, treba ti je ideala, ki ti kaže pravo pot navzgor do večne sreče, ki je tvoj zadnji cilj. Ta ideal te uči, da znaš prav oceniti minljive dobrine tega sveta, da znaš biti zadovoljen z malim, kar imaš. Kdor pozna večne, božje dobrine, njemu je vse posvetno tako malenkostno, da nikoli ne navezuje nanj svojega srca in si ne da s takimi skrbmi zamrežiti duše, da bi

pozabil na svojo dolžnost do Boga in svoje neumrjoče duše. Uči ga pa tudi ta ideal, da se ustavlja krivičnemu družabnemu redu, ako mu krati od Boga dano pravico do tistih posvetnih dobrin, ki jih daje Bog za vse, da morejo pošteno preživljati sebe in družino. Neka mera tudi posvetnega blagostanja je potrebna za pošteno življenje. Zato se vsak delavec, ki je poln božjega ideala, bori tudi za svoje posvetne pravice in se združuje v krščanske sindikate in udruženja, da tem bolj gotovo doseže te in ob enem ne pozabi na večne, neminljive božje dobrine.

Materijalistični duh same posvetne požljivosti je vzrok naših slabih, neurejenih gospodarskih in delavskih razmer. Ko se bo naselil v srca krščanski ideal, pred vsem iskanja božjega kraljestva, mu bo po božji obljubi navrženo tudi tisto, kar sedaj zaman išče, sreča in blagostanje.

KRIZEM SVETA.

Drugi Lurd — v Belgiji. Beauring, južno od Namurja, je zadnje leto zelo zaslovel. Ne izrekamo nobene sodbe, saj tudi cerkvena oblast ni dala nobene izjave, poročamo le, kar so objavili vsi katoliški listi.

V času od 29. novembra 1932 do 4. januarja 1933 se je prikazala nič manj ko 30-krat neka lepa gospa, po mnenju ljudstva — Mati Božja. Teža videnja je bilo deležnih pet otrok iz dveh uglednih katoliških družin v starosti od 4 do 15 let. Ogromne množice vernih in nevernih ljudi od vseh krajev so se zgrinjale v tej vasi one dni. Ljudstvo je molilo. Pri 3. odstavku rožnega venca je nastopila prikazen. Zdravniki, ki jih je bilo polno zraven, so zatrjevali, da ni govora o prevari ali histeriji. Dokler je trajalo zamaknjenje, so bili otroci neobčutljivi za ogenj, za svetlobo žarnice, za vbadanje s šivanko. K zadnji prikazni, ko je Gospa obljubila, da bo nekaj povedala, se je zbralo 20.000 ljudi in do 100 zdravnikov. Prva deklica je povedala, da je Gospa tako napravljena kakor lurska Mati božja. Druga deklica je izjavila, da je Gospa rekla: »Hočem grešnike spreobračati!« Tretji pa je povedala: »Jaz sem Mati božja in kraljica nebes! Molite trajno! Z Bogom!« Četrto deklico je množica slišala odgovarjati: »da«. Zatrjevala je, da jo je gospa vprašala: »Ali ljubiš mojega Sina? Ali ljubiš mene?« Ko je pritrjevala, je zahtevala gospa: »Žrtvuj se zame!« Deček pa ni smel nič povedati, le dostavil je, da je nekaj zelo žalostnega.

Otroci sedaj žive tako kot prej, so mirni, tihi, lepega obnašanja. Župnik jih hvali. Zdravniki zatrjujejo, da so zdravi in normalni. Vsak večer prihajajo ob uri, ko se jim je gospa prikazala, v samostanski vrt, kjer so videli prikazen in molijo rožni venec.

Pisec teh vrstic (urednik) jih je nedavno sam videl, kako so prišli: priprosti nad vse in molili ganljivo, da je izvabilo solze v očeh. Kraj sam, kjer se je gospa prikazala, je nad vse reven: navadna uboga kmečka vas, kjer stoji dekliška samostanska šola, in na vrtu te šole, prvič ob votlini lurske Matere božje, drugič pod nekim drevesom bi se naj bila prikazala Mati božja. Vsak romar, ki ima količkaj vere in vidi te tisočere množice, ki prihajajo

tjaka (5. avgusta lani je bilo tam 101.842 oseb), vzklíkne nehote: že sama ta moleča množica je čudež zasel! — Zdravniki so ugotovili, da je bilo 5. avgusta osem ozdravljenj, ki se ne dajo naravnim potom razložiti.

Peš v Rim. Teh, ki romajo peš v večno mesto, je vedno več. Iz južne Nemčije je prispel v Rim s križem na rami neki rokodelc. Pred nedavnim je dosegel svoj cilj neki 50-leten Belgijec. V 51 dneh je prehodil 1700 km. Kljub vročini se je vrnil pravtako peš proti domu. Mladi Kitajec iz Singapora je potreboval dve leti da je zmagal 15.000 km dolgo pot. Sam pripoveduje, da je strgal 6 parov čevljev in da je veliko pretrpel med potoma. Junaškega potnika je sprejel sv. oče v avdijenci.

DROBNE VESTI V PAR VRSTICAH.

Iz Italije. V Italiji se je pokrenilo močno gibanje, da bi se vse poročene žene odpustile iz služb in se na njihova mesta namestile moške moči.

Iz Jugoslavije. Nedeljski počitek je kr. banska uprava v Zagrebu odpravila za vse trgovske lokale v Ogulinu. — Delavke mariborske Mauthnerjeve tekstilne tvornice so stavkale, ker jim podjetje ni hotelo zvišati plače za 10, oziroma 15 par na uro. — V Čakovcu bodo zrastle kar tri nove tvornice iz tal. V eni bodo izdelovali konzerve, v drugi glavnike in v tretji preparate za odpravo vlage iz stanovanj. — Donavska banska uprava bo začela izkoriščati velik kamnolom granita. Investicije bodo znašale 16 milijonov dinarjev. — Ogulinski trgovci so za novo leto 1934. namesto koledarjev kupili 7500 kg koruze, ki so jo razdelili med revno prebivalstvo.

Iz Francije. Zadnji čas je brezposelnost v Franciji zelo narastla. Koncem januarja je bilo namreč registriranih 332.000 brezposelnih delavcev in je to število brezposelnih doslej največje. — V Parizu je stavka šoferjev trajala nad deset dni, ker delodajalci niso ustregli zahtevam šoferjev. — 24 urna generalna stavka v Franciji, ki sta jo organizirali 2. in 3. internacionala, je minila mirno in se ni posrečila tako, kakor so želeli voditelji stavke. Železniški promet se je vršil normalno. Vodovodi, elektrarne in plinarne so tudi v redu obratovale.

Iz Češkoslovaške. Stanovanjsko zaščito za dvosobna stanovanja nameravajo v Češkoslovaški podaljšati do konca leta 1935. dočim bi za trisobna stanovanja prenehala ob koncu leta 1934.

Iz Anglije. Iz Londona poročajo, da je bilo v Angliji dne 22. januarja 2.389.068 brezposelnih delavcev, kar je za 164.989 več kakor 18. decembra 1933.

Iz Nemčije. Prosto karto za gledališče dobe enkrat na mesec na Hessenskem matere, ki imajo tri ali več otrok.

Iz Rusije. Po sklepu zadnjega kongresa komunistične stranke bodo ustanovili v Rusiji več novih industrijskih mest.

Iz Amerike. Po zadnjem poročilu ameriške delavske zveze je bilo ob koncu decembra v Ameriki 10.826.000 brezposelnih. Od tega števila je bilo provizorno zaposlenih 4 milijone brezposelnih delavcev pri javnih delih.

BELGIJA.

Evsden.

Prav veselo zabavo je priredilo društvo sv. Barbare v pretečenem mesecu. Smeha je bilo dovolj, kar človeku včasih prav dobro dene, zlasti še v današnjih težkih časih. Tudi kranjske klobase so bile na repertoarju.

V nedeljo 18. marca pa je zopet priredilo naše društvo igro »Kakoršen gospod tak sluga«. Vlogo Matička igra učitelj g. Štoviček, ki je znan humorist na naših odrih. Igra se v Grand bureaux ob 4. pop. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih knjig za društveno knjižnico.

Waterschei.

O smrtni nesreči je že kratko poročal »Rafael«, danes izpolnjujemo to poročilo. Nesreča se je zgodila, ker je začel uhajati plin — to je tudi najhujši sovražnik rudarja. Zaman je bila vsaka zdravniška pomoč, bili so vsi trije ponesrečenci na mah mrtvi. Sodelavec Flaman, ko je videl padati onesveščene Slovence, je hitro zbežal in si tako rešil življenje. Pogreba v Genku se je udeležila ogromna množica Slovencev in nekaj uradnikov šarbonaže.

Ponesrečenci pa so bili:

Jozef Kumer, rojen 8. marca 1882 v občini št. Rupert nad Laškim. Pokojnik je delal 36 let pod zemljo v raznih rudnikih po Jugoslaviji, Nemčiji, Franciji in v Belgiji. Zapušča ženo in tri otroke, ki še hodijo v šolo.

Ivan German, rojen 22. decembra 1895 v Trojanah pri Kamniku. Pokojnik ni bil poročen, pač pa je bil edini sin matere, ki mu je gospodinjala in ga neizmerno ljubila. Šestdesetletno ženico naj tolaži ljubi Bog, po sinu, ki je delal od leta 1906. v jami.

Franc Kosnar, rojen 30. jan. 1901 v Bovcu na Primorskem. Še čisto mlad, poln življenja, zapušča ženo in triletnega otročička. Zapustil je podjarmljeno zemljo svojo, šel v tujino od tu se pa preselil v večnost.

Bodi jim zemljica tuja lahka, preostalim pa naše iskreno sožalje!

»Fajrati« je škodljivo, to se pravi »pumlati«. Zanimivo je, ako kdo ostane doma, ne da bi si vzel dopust, ga rudnik kaznuje s tem, da mu zaračuna dvojno najemnino za stanovanje ter mu odtegne petino dnevnega zaslužka, ko pride spet na delo. In če tudi dobi dopust od rudnika mu sicer ne odvzamejo petine zaslužka, pač pa mu zaračunajo dvakratno stanovanjsko najemnino. Le če je bolan in se zdravi po zdravniškem predpisu, ostane pri svoji plači in navadni najemnini. To nikakor ni pravično. Odločevati v tem ne moremo, pač pa priporočamo vsem našim rojakom: Nikar ne pumlati in fajrati brez potrebe!

FRANCIJA.

Lievin P. de C.

Razno. Društvo sv. Barbare je priredilo za svoje člane družabni večer dne 4. marca z igro in nastopom mladine. Prav je tako, da se nudi rojakom pošteno razvedrilo in malo zabave v naših neprijetnih časih. Ni pa prav, da prirejajo nekatera naša društva bale in to v resnem postnem času. Ali so res tako lepi časi, da bi morali še v postu plesati. Nikar tako!

Loterijska sreča je pri 7. žrebanju obiskala tudi enkrat naš kot. Deset rojakov je zadelo 100.000 frs. Bog jim blagoslovi, drugim številnim igralcem pa želi Rafael veliko sreče pri prihodnjih žrebanjih. Kakor čujemo, je že preje neki Jugoslovan zadel pri francoski državni loteriji en milijon, ki mu bo kot izseljencu gotovo prav prišel.

V Harnes sta se poročila Ivan Demšar, doma iz Žirovske fare in Marija Tomc. Takoj po civilni poroki na županstvu sta prišla v cerkev, da pred Bogom skleneta zakonsko zvezo. Tako je prav! Bog jima daj obilo sreče!

Starši v Jugoslaviji poizvedujejo po nekem Fran Paveliču, ki je doma iz Like in biva nekje v Franciji. Ako je komu o njem kaj znano, naj blagovoli to sporočiti na uredništvo Rafaela.

V cerkvi v Méricourt sta obhajala srebrno poroko naša rojaka Jurij in Marija Masnec roj. Tuhtar. Vsem, ki so počastili to lepo slovesnost se prisrčno zahvalujeta posebno pa še vrlim pevcem, ki so pod vodstvom g. Tuhtarja tako krasno peli med sv. mašo.

Bruay-en Artois.

Razno. Društvo sv. Barbare pripravlja igro »Na razvalinah življenja«, ki jo v kratkem priredi v društveni dvorani. Kot vselej bo gotovo tudi to pot prireditelj privabila obilo naših rojakov. Vabimo vse.

Naša fara se je zopet pomnožila za dva nova člana. Družini Konrada Jeršina je bila rojena hčerka Marija in družini Ivana Zupana sinek Ivan. Čestitamo obema družinama in zlasti še našima vrlima pevcema Konradu in Mariji Jeršin!

Stalnih naročnikov ima Rafael v Bruay 48. Posnemajte jih po vseh drugih kolo-nijah.

Vsem. Lepo priliko za velikonočno spoved boste imeli to leto, ker pride pomagat slovenski duhovnik iz Merlebacha. Želi, da bi imel veliko dela. Upam, da boste vsi naredili dobremu gospodu to veselje.

Večji skupini naših rojakov je v Marles odpovedano delo. Delali so pri privatnem podjetniku, s katerim je premo govna družba prekinila pogodbo.

Aumetz.

Slov. del. društvo se pridno pripravlja na prireditelj. Na belo nedeljo dne 8. apr. misli uprizoriti Finžgarjevo igro »Divji lovec«. Ker je igra jako lepa in se bodo tudi igralci potrudili, zato se že zdaj opozarjajo vsi Slovenci iz okolice, da se igre gotovo udeležijo. Med odmori bo sviral novi tamburaški zbor, za posladek bodo pa tudi pevci zapeli par narodnih.

Igra bo ponovljena dne 15. aprila v Ste Marie aux Chènes. Tedaj se bodo mogli z malimi stroški udeležiti tudi iz kolonij Giraumont, Moutiers, Piennes itd. Prosimo, da na to ne pozabite.

Smrt je šla mimo nas in je pokosila to pot Vladislava Gabrščeka od Sv. Lucije. Še pred ne dolgo tega je vesel nastopal in sodeloval pri prireditvah, 22. jan. smo ga že spremljali k grobu. Nihče ne ve ne ure ne dneva. Prišla je smrt kakor tat in ga je odnesla v večnost. Kje je zdaj. Kdo nam pove. Umrli je previden s svetimi zakramenti. Zato blagor mrtvim, ki v Gospodu umrjejo.

Potrta družina Gaberšček-Velikonja izreka tem potom prisrčno zahvalo vsem, ki so stali pokojnemu ob strani v času bolezni, ki so se udeležili pogreba in prispevali vence, zlasti pa pevskega zboru za žalostinke.

Išče se Franc Gobec, doma iz Sp. Gabernika p. Podplat. Pred enim letom se je nazadnje oglašil iz Pariza, kjer je bil v službi pri nekem cirkusu. Pisal je zadnjič, da bo šel, če mu bo sreča mila, v Ameriko. Od tistega časa se pa ni več oglašil. Če bi kdo kaj več vedel o pogrešancu, naj blagohotno sporoči na naslov: Franc Gobec, Sp. Gabernik 6, pošta Podplat, Jugoslavija.

8 MESECEV NA POTU IZ FRANCIJE V JUGOSLAVIJO.

Z ženo in otrokom v laških ječah.

Jesenice, 1. febr.

Danes je prispela na Jesenice družina Nikole Dragiča, ki je pred 8 meseci odpotovala iz Francije skozi Italijo v Jugoslavijo. Oče mi je pripovedoval, koliko je moral pretrpeti on in njegova družina, predno je priromala v domovino. Družina je srečno prispela v Verono, kjer je morala čakati pol dneva na vlak, ki jo popelje v tako zaželjeni rojstni kraj. Ta čas so si ogledali mesto in njegove znamenitosti. Proti večeru je stopil mož z ženo in 10 mesecev starim otrokom v okoliško gostilno, da se okrepčajo za nadaljnjo pot. Kmalu za njim je vstopila v gostilno gruča fašistov, ki so začeli brez vsakega vzroka neusmiljeno pretepati nekega moža, ki je bil vinjen. Nikola Dragič je vse to mirno gledal. Ko so fašisti odšli, je dejal ženi po nemško: To je pa že svinjarija, kar počenjajo fašisti. Komaj je to izgovoril, se je dvignil izza mize v drugem kotu civilist in zapustil gostilno. Nič hudega sluteč je družina mirno večerjala. Kar pridrve fašisti, jih aretirajo in odvedejo na policijo, kjer je morala družina tudi prenočiti.

Drugi dan se je pričelo zasliševanje, katerega rezultat je bil ta: Pobrali so ubogi družini vse dokumente, vso prtljago in jih odvedli v zapor. Očeta so vtaknili v eno, ženo, ki je bila noseča, in 10 mesečno dete pa v drugo celico. Življenje v ječi je bilo strašno, kakor je pravil oče. Niti ganiti se ni mogel, ker je bila celica 2 koraka dolga in prav ozka. Svetloba je prodirala v celico skozi gosto zamreženo luknjo. Hrano je dobival enkrat dnevno, vedno mrzlo, tako da se ni mogel prav nič ogreti. V celici je vladal hud mraz, ker so bili zapor v globoki kleti.

Šele po par dneh se je prav zavedel, kam je prišel. Pričelo ga je skrbeti, kaj je z ženo in otrokom. Prosil in moledoval je, naj mu vendar povedo, kaj in kako je z ženo in otrokom. Vse je bilo zaman. Revež ni vedel, s čim naj si pomaga. Pričel je gladovati, 7 dni ni poskusil ničesar. To je pomagalo toliko, da so ga peljali k upravniku jetnišnice, katerega je prosil pojasnila o ženi in otroku. Povedal mu je, da je žena noseča in dete staro komaj 10 mesecev. Sirovo ga je upravnik zavrnil in ga dal odvesti nazaj v celico. To ga je hudo razjezilo. Odhajajoč je močno zaloputnil vrata. Čez par minut je moral zopet pred upravnika, da ga prosi odpuščanja radi prejšnjega postopka, na kar mu je upravnik po-

vedal, da je žena v uršulinskem institutu. Ves pomirjen se je vrnil v celico in hvalil Boga, da je rešil ženo in otroka grozne ječe. Kedaj so odvedli ženo iz ječe, ni vedel. Zaprta je bila 24 dni. Koliko je morala uboga mati pretrpeti s svojim otrokom v taki ječi?

Mož je ostal v ječi 7 mesecev in pol. 13. januarja ob 10. zvečer pa so ga odvedli karabinerji iz zapora, pred katerim ga je čakala žena in dete. Strašno vesel se ju je oklenil in od veselja zaplakal, misleč, da je trpljenje končano, da je prost in da bo šel domov.

Zgodilo pa se je drugače. Karabinerji so jih odvedli v mrzli noči po skrivnih stezah na Brenner in jih hoteli pognati čez mejo v Avstrijo. Ker pa je bilo na Brennerju 3 m snega in je bila žena slabo oblečena, brez plašča in čevljev, se je mož uprl, da ne gre dalje. Bal se je, da noseča žena in ubogo dete ne zmrzneta v snegu. Še drugi način so poizkusili karabinerji, da jih spravijo čez mejo. Družino so napotili kar po poti čez Brenner mimo avstrijske obmejne straže, ki je pa družino zavrnila.

Zopet so morali nazaj v Verono in v ječo. Prignali so jih skoro napol zmrzle v mesto. Usmilil se jih je nek duhovnik in jim podaril 35 lir, za katere je kupil mož svoji ženi star plašč in čevlje. V strahu, kaj se bo sedaj z njimi zgodilo, so trepetali v ječi.

Ponoči od 28.—29. januarja so karabinerji družino zopet odvedli po skrivnih potih do Podkloštra na Koroško, kjer so jih popustili. Zadnji denar, ki ga je še imel ubogi oče, je dal za vozne karte do Beljaka, odkoder so jih avstrijske oblasti odvedle v Celovec na naš konzulat, kjer so dobile potrebni denar za pot v domovino.

S prvim vlakom so se pripeljali danes vsi raztrgani in oslajbljeni v domovino. Italijanske oblasti so jih po krivici, brez vzroka zaprle. Osem mesecev so mučili ubogo družino po temnih ječah, nato ji pobrali vse potne listine, obleko, perilo in kakor največje zločince pognali čez svoje meje.

Uboga družina je pristojna v Belo Crkvo in še danes odpotuje domov. Oče in mati sta kljub velikemu trpljenju, ki sta ga morala prestati od neusmiljenih italijanskih oblasti, srečna in vesela, da sta sebe in otroka rešila italijanskih ječ.

MED NAŠIMI V NEMČIJI.

Meerbeck.

Naše društvo sv. Barbare je imelo meseca januarja svoje letno občno zborovanje. Nova volitev odbora je prinesla zopet skoro ves star odbor nazaj, predsednik Ivan Lindič, blagajnik Jožef Koželj, tajnik Martin Sapotnik, podpredsednik Vitus Slatner, II. tajnik Matija Umek, II. blagajnik Štefan Gande. Vse pohvale vredno je bilo poročilo tajnika Sapotnika. Zelo lepo je poročal o praznovanju rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra iz Düsseldorfa, katerega so se udeležili vsi predsedniki obeh zvez. Ob isti priliki se je v življenje poklical še enkrat imenovani odbor Osrednje zveze, v katerem so po zastopnikih raznih naših društev včlanjena vsa društva. Za predsednika te Osrednje zveze je bil imenovan g. Pavel Bolha. Za drugega pred-

sednika pa g. Ivan Lindič, ter še ožji in širši odbor. Ožji odbor se sklicuje ob vsaki potrebi skupaj, ter je posvetovalnega značaja. Širši pa po dvakrat na leto. Upamo, da bo ponehal ves prepir, v kolikor je še obstojal, v eni ali drugi organizaciji Zveze; ena, kot druga ostaneta popolnoma neokrnjeni pri svojih notranjih ureditvah. Ta korak je bil potreben in od naše strani že zdavnaj odobravan. Ovirale so nas še samo nekatere, od druge strani rabljene metode. Potrebno pa je tudi, da dokažemo, kot najbolj močna kolonija v Nemčiji Jugoslov. državljanov v Westfaliji in Porurju enotno fronto napram tukajšnjim oblastem kakor tudi napram naši mili domovini. Nič manj pa je potrebno skupno delovanje za ohranitev odnošajev med nami, našo domovino in Nemčijo.

Karnap.

Naša zveza je imela letno občno zborovanje 28. januarja pri katerem so bili navzoči duhovni vodja čč. g. Tensundern, izseljeniški izaslanik čč. g. Max Goričar iz Düsseldorfa ter skoro vsi predsedniki društva sv. Barbare ter predsednice Bratovščine Živega Rožnega Venca. Po celoletnem poročilu predsednika Lindiča je prevzel besedo čč. g. V. Tenzundern, nato g. komisar. Dalje je podal letno poročilo blagajnik g. Vabič, za tem g. Sapotnik kot tajnik. Poročila so bila vsa odobravana. Prešli smo na novo volitev predsednika. Volilo se je na liste, in je bil izvoljen enoglasno Ivan Lindič. Vsi drugi odborniki so bili voljeni z vzdigom roke, tako da se ni v odboru ničesar spremenilo. H koncu je g. komisar razdelil več lepih knjig za društvene knjižnice. Razšli smo se z dobro voljo in trdnem prepričanju, da bo na novo izvoljeni odbor storil vse na narodnem in verskem in kulturnem polju za pospeševanje naših organizacij. Obenem so se razdelili na seji tudi darovi kraljeve banske uprave za pomoč k otročjem obdaruvanju, za kar se ji iskreno zahvaljujemo. K temu pripomočku je pomagal naš nepozabni g. konzul Vladimir Rybar, katerega bomo s teškim srcem pogrešali. Premeščen je bil v Beograd.

Meerbeck.

Na 7. februarja je v miru za večno zapala gospa Marija Zvegljč. Sirota je trpela že nekaj let. Bila je priljubljena pri rojakih. Dokler je še mogla je z velikim veseljem oskrbovala tudi eno rožo bratovščine. Imela je lep pogreb. Udeležila se ga je tudi bratovščina iz Hohheide, poleg domačih dveh društev še nemško materinsko društvo. Priporočamo jo vsem bralcem Rafaela v molitev. Ostalim sorodnikom in družini pa izrekamo naše sožalje. Naj ji bo tuja zemlja lahka ter na svidenje onkraj groba, kjer poneha vse trpljenje. Doma je bila iz Marije Kalobje.

ZLATA POROKA NA WESTFALSKEM.

Gladbeck. Večkrat beremo o zlatih porokah na Slovenskem in nas izseljence zelo veseli, da se doma navadno udeleži cela fara te izvanredne lepe slovesnosti. Na tujem je seveda taka slavnost še bolj srčna in nepozabljiva. Rad bi bil želel, da bi vi doma mogli enkrat z nami obhajati ta slovenski praznik v tujini. — Franc

Križnar, rojen dne 25. marca 1854 v Sv. Juriju pri Kranju, kjer jedo tako radi godljo, se je poročil dne 3. februarja 1884 v cerkvi Janeza Krstnika v Trnovem z Marijo Friškovec, doma iz Mengša, rojeno l. 1852. Stara mama rada kaj pripoveduje iz

svoje rojstnega kraja, kako so ljudje tam pridni in pobožni in se pošali še zraven, da je v Trzinu blizu Mengša nevarno za tujca, da mora on žepe narobe obrniti, da ga ne napadejo... Pet let je Križnar služil pri vojaki in leta 1901 je prišel s svojo ženo na Westfalsko. Od leta 1906 stanuje v mestu Gladbecku. Imel je šest otrok, od katerih je že pet umrlo; ena hči že živi, namreč gospa Jegličeva, ki je zavedna Slovenka. Splošno je zlati par zelo priljubljen in spoštovan pri Slovencih in Nemcih. Oba zlatoporočenca sta bila vedno pri katoliških slovenskih društvih in oba dajeta po svoji poštenosti in po svojem krščanskem življenju najlepši vzgled. Dan zlate proke je bil velik praznik. Že na predvečer je nemški cerkveni pevski zbor farne cerkve prav lepo zapel podoknico... V soboto 3. februarja se je zbrala velika slovenska množica in je pred hišo pozdravila zlatoporočenca z lepim slovenskim petjem. Zastave društva sv. Barbare in rožensveke bratovščine in okoli 300 Slovencev je spremlilo ta zlati in blagi par v lepem sprevidu v cerkev. Pred oltarjem v sredi vseh Gladbeških Slovencev je gospod konzistorijalni svetnik Tensundern nagovoril zlatoporočenca in porabil ob tej priliki — prvičkrat v Nemčiji — zbirko svetih obredov ali slovenski obrednik. Vsi so bili ginjeni do solz, ko je gospod Tensundern omenil lepe kraje, katere sta takrat zapustila, ko je prebral pismo presvetlega škofa Ljubljanskega: »... in želim, da bi Vama Bog dal še srečnih ur na svetu, in da bi Vama bogato povrnil vso zvestobo in Vaju poplačal tudi za to, da sta z lepim krščanskim življenjem dajala mlajšim lep vzgled in tako počastila slovenski narod in Ljubljansko škofijo, ker na tujem oboje sodijo po življenju ljudi, ki od tu prihajajo. Bog Vaju obilno blagoslovi!« Med sveto mašo smo latinsko in slovensko peli in molili za zlatoporočenca in za slovenski narod. Tudi presvetli gospod škof Münsterski Klemens Avgust grof pl. Galen je podaril lepo sliko, katero je izročil zlatoporočencema

pristojni gospod župnik Grünefeld, ki je Slovincem zelo naklonjen. Popoldanska slovesnost, h kateri sta povabila društvo sv. Barbare in rožnenska bratovščina svoje člane in članice, se je v veliki dvorani vršila prav po domače. Starešina je prinesel kot svatbeno darilo v oprtnem košu svatovsko pogačo... Veliko govornikov je čestitalo zlatoporočencema; zlasti predsednik društva sv. Barbare, Jože Dobrav, je podčrtal v svojem nagovoru visoke zasluge, ki jih imata zlatoporočenca za slovenska društva in jima izrekel najprišrčnejše čestitke v imenu obeh društev. Slovenska godba je igrala domače pesmi, otroci so lepo deklamirali in vsi so zapeli stare slovenske pesmi. Razpoloženje je bilo tako izvrstno in tako »lušno«, da je celo še 80 letni jubilar Križnar plesal kot mladi slovenski fant. Vsa slovesnost v cerkvi in v dvorani je zopet nemški javnosti pokazala, kako se ljubijo Slovenci med seboj in je zopet povišala ugled, ki ga uživajo Slovenci povsod na tujem.

HOLANDIJA.

Velikonočno »Vstajenje« bomo praznovali tudi letos na najslovesnejši način.

Spovedovalo se bo na Veliko soboto popoldan, skoro v vseh kolonijah. Natančnejši spored sledi spodaj. Blagoslovilo se bo tudi velikonočno jagnje, kakor spodaj.

Na velikonočno nedeljo se vrši slovesnost »Vstajenja« za vse Slovence skupno, in sicer kakor lani:

v cerkvi v Heerlerheide točno ob 5. zj.

Ker moramo biti pravočasno gotovi radi sv. maš, ki slede, zato se mora začeti procesija točno ob napovedanem času. Prosi se prav lepo, da pridejo vsi t o č n o ! Procesija se razvije tokrat zunaj cerkve, svira tudi naša slovenska godba iz Brunssuma, nato se vrši slovesna sv. maša s pridigo in blagoslovom.

Med sv. mašo je skupno sv. obhajilo vseh Jugoslovenov. Lani je bilo res lepo, ko sta dva duhovnika celo sv. mašo obhajala. Tudi letos gotovo ne bomo zastajali, saj smo se v sv. misijonu docela prenovili in predvsem sklenili, da hočemo o velikonočnem času sprejeti sv. obhajilo!

Kakor lani se tudi letos prosi, da se iz vseh krajev organizirajo avtobusi, da bodo mogli res vsi naši rojaki priti to jutro v Heerlerheide.

Velikonočno spoved.

Kakor že zgoraj omenjeno, želimo tudi letos vsi skupno poklekniti k sv. obhajilu na Velikonočno jutro.

V ta namen se bo spovedovalo:

Na Veliki petek zvečer od 5.—7. v Lindenheuvel;

na Veliko soboto pop.: od 3.—4. v kapeli Gezellenhuis Emma, od pol 5. do pol 7. v Nieuw Einde, od 7. v Brunssum, ob 5. v Chevremont, od pol 6. do pol 7. v Eygels-hoven (Gezellenhuis) ob 7. v Nieuwenhagen;

na Velikonočno jutro: pred sv. mašami.

Blagoslov velikonočnega jagnjeta

se vrši na Veliko soboto pop. na vseh onih krajih, kjer se spoveduje, in sicer pred spovedovanjem, torej v Gezellenhuis Em-

ma ob 3., v Nieuw Einde ob pol 5., v Brunssumu ob 7., v Chevremont ob 5., v Eygels-hoven ob pol 6., v Nieuwenhagen ob 7.

Sv. maše v aprilu:

1. aprila ob 5. v Heerlerheide; ob 9. v Lindenheuvel (od 8.—9. tam spovedo-vanje).

2. aprila ob 9. v Brunssum in Gezellenhuis Emma.

8. aprila ob 9. v Eygelshoven in Spekholzerheide.

15. aprila ob 9. v Brunssum in Gezellenhuis Emma.

22. aprila ob 9. v Nieuw Einde in Nieuwenhagen.

29. aprila ob 9. v Maastrichtu.

Razne vesti.

Pisarna Kr. Konzulata v Heerlenu bo zaprta v dneh 30. marca in 2. aprila.

V bolnici v Heerlenu se nahajajo: Jozef Lanišnik iz Hoensbroeka, Ferdinand Zličar iz Heerlerheide, Berta Žnidaršič iz Nieuwenhagen, otrok Franc Pribošek iz Brunssuma.

V Kerkrade pa se zdravijo v bolnici Jozef Mišič, ki trpi že nad 4 mesece na nogi, Košmrl Ivan iz Spekholzerheide pa se tudi zdravi že 4 mesece na pljučih. Zlasti trpi uboga mati Angela Herle, revica trpi na jetiki.

Umrla je 25. februarja žena bivšega predsednika društva sv. Barbare iz Lutterade gospa Marija Pouh, rojena Zorko. Poklical jo je Gospod k sebi kot žrtev materinskega poklica. Zapušča žalujočega moža in 8 živih otrok, dala je pa življenje 13 otrokom. Naj počiva v miru!

Pogreba so se udeležili poleg obeh duhovnikov vsi Slovenci iz Lutterade, kakor tudi nekateri iz drugih kolonij ter predsednik Zveze g. Ivan Novak. Dobri Slovenci so nabrali večji znesek, s katerim so plačali sv. maše za pokojno ter ji kupili lep venec.

Zahvala. Za zelo številno udeležbo pri pogrebu naše nad vse ljubljene soproge in mamice Marije Pouh roj. Zorko in za iskreno sožalje, izkazano nam ob tej bridki izgubi, se tem potom najlepše zahvaljujemo domačim gg. duhovnikom, ter č. g. Oberžanu in č. patru Teotimu, dalje tuk. društvu sv. Barbare ter Zvezinemu predsedniku in drugim društvenim zastopnikom, ki so se pogreba udeležili. Posebna hvala še onim, ki so darovali za sv. maše in venec. — Ivan Pouh in otroci.

Slovenski duhovnik g. Oberžan bo v dneh od 23. aprila do 5. maja radi velikonočnega spovedovanja v Nemčiji odsoten.

Dopis iz Lutterade. Dne 4. marca je bila tu zopet slovenska služba božja, popoldan pa večernice s pridigo dobrega patra Romana iz Ljubljane. Tako smo bili veseli te božje besede!

Po sv. maši je bilo mesečno zborovanje društva, ki ga je vodil naš novi predsednik g. Kapel Franc. Udeležba je bila precej številna, priglasilo se je tudi že nekaj novih članov. Izvolila sta se revizorja: Ivan Kropivšek in Jožef Ložnik, zastavonoša pa je postal Vincenc Mesojedec.

V Sittardu v bolnici se nahajajo J. Mauc, večletni član društva, Ludvik Marinc, ki trpi na reumatizmu, žena predsednika Julka Kapel.

Dopis iz Hoensbroeka. 18. februarja je imelo društvo svoje zborovanje. Pri tej priliki se je spopolnil odbor tako: za blagajnika je bil izvoljen Anton Mandelc, namestnik Jozef Šinkovec, za zastavonošo g. Franc Vidmar, za knjižničarja pa Jozef Resnik, podtajniško mesto je prevzel g. J. Hladin.

Društvena knjižnica se nahaja pri g. Josip Resniku, Slaekerstraat 61. Knjige se dobe vsak dan.

Za godbo v Brunssumu se je odobril znesek 1.50 fls kot podpora.

Predsednik Pobežin poroča, da je obiskal vse bolne člane: Ivana Maka, Marijo Trefalt, J. Ameršek je bil prepeljan v bolnico v Venray.

Dva slovenska krsta, to se pravi, dva mlada Slovenca smo krstili 28. januarja v Heerlerheide. Gospa Veber je poslala h krstu malo hčerkico, gospa Parfant pa fantka. Boter Parfantkovemu Lojzku-Ivanu je g. Ivan Novak, botra pa stara mamica ga. Kuder.

Poročilo društva iz Brunssuma. Pri občnem zboru našega društva je bil izvoljen stari odbor: predsednik Jožef Hriberšek, Hazenkampstr. 112, Rumpen, tajnik Franc Pučnik, Pelgrimsweg 7, Rumpen.

Popoldne istega dne smo imeli lep prosvetni večer. G. Oberžan nam je pokazal dva krasna filma: Potovanje holandskih duhovnikov po Jugoslaviji in Charlin Chaplina. Gdčna. Ažmanova pa je nastopila z deco, da je bilo veselje popolno.

Davki v Holandiji so precej »mastni«, tako tožijo vsi. Zadnje čase je bilo v časopisih brati, da je dobila lani holandska država 43 in pol milijona v blagajno za popravno cest. V to blagajno gredo vsi direktni cestni davki, t. j. davki na kolesa, avte itd., dalje vsa carina na ta vozila in bencin. Ves denar se pa v resnici tudi porabi za popravno cest, zato so pa tudi naše ceste tako dobre. Nič bi ne škodilo, če bi se prišle tega načina popravljanja cest tudi druge države od Holandije učiti.

Samo kolesarji dajo državi letno 8 milijonov gold. na davkih t. j. 240 milijonov dinarjev. Holandija ima namreč nič manj kot 3.200.000 koles.

Odbor Zveze je imel 18. februarja svojo izredno mesečno sejo, na kateri je bil imenovan za začasnega predsednika g. Ivan Novak. Na svoji prihodnji redni seji se je odbor rekonstruiral: predsednik Ivan Novak, Roebroekerweg 37. b. Heerlerheide, tajnik Karol Polšak, Schoolstraat 4. Hoensbroek, blagajnik Rudolf Selič, Horstplein 16. Hoensbroek.

Odbor Zveze bo odslej odločno zahteval od vseh svojih članov, da bodo odborniki moške poštenega značaja, ki bodo spolnjevali božje in cerkvene zapovedi v vsej doslednosti. — Odbor je z vso odločnostjo grajal neredne postopke bivših odbornikov ter podvzel o vsem potrebnem korake.

Zadeva bodi jasna! Društvo, ki se imenuje katoliško, mora imeti po predpisih holandske cerkvene oblasti svojega od škofa imenovanega duhovnega vodjo. Društvo, ki se odpove svojemu od škofa imenovanemu duhovnemu vodju, preneha biti s tem katoliško in mora seveda s tem tudi opustiti svoje katoliško ime. Dovoljen pa

je v vsakem slučaju priziv na cerkveno oblast.

Odborniki katoliških društev morajo biti po pravilih društev sv. Barbare možje katoliškega prepričanja in moralno neoporečni. Praktičen katolik pa ni oni, ki gre le včasih v cerkev ali pa če tudi hodi, pa ne pozna božjih zapovedi, ki prepovedujejo zlorabljanje tuje imetje.

Če bodo imela naša društva v svojih odborih ljudi, ki se jim lahko dokaže krivično postopanje s tujim blagom, potem bodo gotovo trpela na svojem ugledu.

Na občnem zboru društva v Heerleheide dne 11. marca je bil izvoljen sledeči odbor: preds. Mihael Štrucelj, Kampstr. 104, podpred. Anton Maruša, Heulstr. 38, tajnik Jozef Kampuš, Anjelierstr. 123, blag. Franc Godec, Heulstr. 7, preglednika Leopold Strman, Kampstr. 37, Matija Zibret, Dorpstr. 32, Palemig.

J. Oblak:

ZGLEDI IN VZORI

Leta 1901. je bila v Neuenburgu v Švici vojaška slavnost. Pri posvetovanju o sporedu slavnosti so hoteli nekateri častniki imeti dopoldne prosto, da bi mogli iti k službi božji. Tedaj je vstal eden višjih častnikov in zahteval, naj bodo dopoldne predavanja; to je glavno, je rekel, božja služba je postranska stvar. Nato je izjavil protestantski major: »Jaz sem za to, da bodi dopoldne prosto za službo božjo, ker imam izkušnjo, da niso najslabši oficirji tisti, ki v nedeljo hodijo v cerkev.«

Leta 1874. je umrl — star petinosemdeset let — v Gruzvil-u, v kantonu Luzern, svetnik Auerheim. Že njegov oče je bil pobožen, plemenit mož, ki ni nikdar delal v nedeljo. In ni mu bilo žal tega. Ko je umiral, mu je moral sin obljubiti, da nikdar v nedeljo ne bo delal. In sin je držal svojo obljubo. Ni delal, tudi takrat ne, kadar je bilo s prižnice oznanjeno, da se sme krma ali žito spravljati. Ko so ga zasmehovali, češ, da je bolj papeški kot papež, je odgovoril: »Vsako leto sem seno in žito spravil pod streho prav tako dobro, kakor tisti, ki so v nedeljo delali.« In imel je res posebno srečo. Mnogi kmetje, ki so v nedeljo delali, so prišli na nič. On pa je postal najimovitejši kmet v vsej občini.

V Treviru je iskala tovarna leta 1888. delovodjo. Mlad mož se je ponudil v službo. Spričevala je imel sijajna. Imejitelj tovarne je bil zadovoljen. »Nastopite lahko takoj. Toda ali veste, da delamo tudi ob nedeljah?« »Ne, tega nisem vedel, in pod tem pogojem ne sprejemem.« »Zakaj ne?« »Ker je Bog prepovedal delati v nedeljo.« — S temi besedami je mladi mož zapustil tovarno. Čez dva dni ga je tovarnar zopet poklical. »Vaša pogumnost ni ugaja. Sprejemem vas. V nedeljo ne bo treba delati. Videli bomo, kako bo šlo brez nedeljskega dela.« Od tistega časa se v nedeljo ni delalo, in glej, pridelalo in izkupililo se je več nego prej. Danes je ta mladi mož eden najbolj spoštovanih tovarnarjev mesta. Bog mu je dal svoj blagoslov, ker je posvečeval nedeljo.

Svojim podložnikom je bil Mataafa, kralj Sameo, vzor in zgled. Svoje vsakdanje delo

je začel z rožnim vencem in s sveto mašo, in s svetim rožnim vencem je je tudi končal. »To nikakor ni dovolj, da darujemo Bogu samo eno uro?« — je rekel. »Ali nima pravice do več?«

Škof Boyer, apostolski vikar, pripoveduje iz življenja našega junaka. »Voda v rekah je naraščala in na valovih so plavala izruvana drevesna debla. Vas, kjer je bival Mataafa, je od misijonske postaje v Apie ločila reka. V nedeljo pred praznikom svetega Jožefa je prav tu voda odnesla most. »Ta dan je šel Mataafa s svojo odraslo hčerko, že zgodaj z doma, da bi mogla že pri prvi sveti maši prejeti sveto obhajilo. Tedaj sta opazila, da je most porušen. A niti za trenutek se nista obotavljala. »Nedelja je in biti morava pri sveti maši.« Prvi je skočil Mataafa v naraslo reko. Ker je bil močan in dober plavač, je v nekaj minutah dosegel nasprotni breg. Hči mu je sledila, a se je kmalu začela potapljati. Znova je skočil Mataafa v vodo, zgrabil hčer in oba sta se borila proti besnim valovom. A sila vode je bila velika. Dolgo je trajalo, predno sta dospela do drugega brega v cerkev. Svetega obhajila nista mogla sprejeti, tako sta bila utrujena; šele pri drugi sveti maši sta bila obhajana. — Vsaki dan je Mataafa molil sveti križev pot. Čakal je, da so ljudje odšli iz cerkve in nato je šel starec, ki je imel nad sedemdeset let, opiraje se na palico, od postaje do postaje, ponižno pokleknil pred vsako postajo in molil pobožno.

V LURDU JE NAŠLA ZDRAJE PO RES KRIZEVEM POTU.

Neštetokrat operirana — šele v Lurdu ozdravela.

Zdravniški nadzorstveni urad v Lurdu je zopet registriral nov čudež. Ta se je zgodil sicer že 22. septembra 1932, toda zdravniški preiskovalni urad je silno natančen in se pri svojih ugotovitvah nikakor noče prenačljati.

»Le Journal de la Grotte de Lourdes« prinaša v svoji zadnji številki poročilo ugotovitvenega urada, ki ga je napisal sam ravnatelj g. dr. Vallet. Poročilo pripoveduje, da je bila Concetta Brancolini rojena 22. novembra 1900 v Pistoji v Italiji. Že ko je bila sedem let stara, se ji je pojavila huda mrzlica, ki je izvirala iz neredov v črevesju. Leto 1919. so jo operirali zaradi bolezni »mastoiditis« (gnojenja) v bolnišnici v Pistoji in leta 1920. je bila zopet operirana v Firenci radi iste bolezni. V starosti 22 let se je poročila s tramvajskim uradnikom in leto nato je imela z njim zdravo hčerko. Leta 1924. ji je pričela bolehati desna obist in po 4 letih trpljenja so ji jo leta 1927. izrezali. Šele po treh mesecih se ji je rana zazdravila. Še preden je zapustila bolnišnico, je pričela bruhati in zdravnik je ugotovil raka na želodcu. Po operaciji na želodcu je bila do junija meseca 1929 razmeroma zdrava; toda pričela je zopet bruhati in 4. septembra 1928 so jo morali vnovič operirati. Operacija ni nič pomagala. Nato so jo morali še trikrat operirati, zadnjič aprila leta 1930. Šele po tej operaciji je želodec zopet deloval. Medtem so jo dvakrat operirali na prsih. Proti koncu leta 1930. je zopet obolela, zdrav-

niko so ugotovili nosečnost; poleg tega novo bolezen na obistih. Poslali so jo iz bolnišnice kot neozdravljivo.

V l. 1931.—32. se je bolezen vedno bolj slabšala. Prihajali so ji tudi napadi, ki jih je spremljala mrzlica. Voda je bila krvava in peščena. Avgusta 1931 se je bolnica napravila na prvo romanje v Lurd. Vrnila se je še vedno bolna. Spomladi leta 1932. ji je bilo nekoliko bolje. Lahko se je dvignila vsak dan po eno uro in pozneje tudi opravljala lažja dela. Maja 1932 jo je pričela podpirati blagajna za socialno zavarovanje proti jetiki. Julija so se ji povrnili zopet notranji napadi. Njeno stanje se je tako poslabšalo, da so ji zdravniki morali jemati vodo, ki je bila polna beljakovine. Bakteriološka preiskava je dognala, da je bolezen tuberkuloznega izvora. Septembra 1932 se je vnovič odpravila v Lurd hudo bolna. Zdravniki so spremljali vlak. (Dr. Cuiti, Melani in Gordoni) so izdali pričevalo, ki ugotavlja, da je bilo stanje bolnice tako slabo, da se niso upali prevzeti odgovornosti za potovanje. Leva obist je bila vsa razbolela. Med potjo so ji dali več injekcij morfina. Voda ni šla od nje. Stalno je imela mrzlico. Ob prihodu v Lurd dne 22. sept. se je njeno stanje tako poslabšalo, da ni mogla prisostvovati blagoslovu z Najsvetejšim in šele, ko so ji vzeli umetno 200 kubičnih cm vode in ji dali injekcijo morfina, se je lahko udeležila procesije ob koncu. Po blagoslovu po procesiji se je čutila ozdravljeno.

Ko so jo pripeljali pred zdravnike, so ti ugotovili, da je ozdravela. Zginile so vse bolečine, voda je postala čista, apetit se je povrnil. Dne 24. septembra jo je preiskal zdravniški ugotovitveni urad in ugotovil, da je popolnoma zdrava; voda je bila popolnoma čista in brez beljakovin. Dr. Berchi iz Firenze je decembra meseca 1932 sporočil, da je bolnica zdrava. Prof. Stoppato je v bolnišnici v Firenci 7. julija 1933 vnovič preiskal bolnico tudi z žarki. Leva obist je bila povsem zdrava. Dne 8. avgusta 1933 se je ga. Brancolini zopet predstavila zdravniškemu ugotovitvenemu uradu, ki jo je zopet preiskal in ugotovil, da je zdrava. Zdravniki so prišli do zaključka, da je bolnica ozdravela nenadoma, in sicer na način, ki je proti naravnim zakonom.

SPOZNAVJE.

(Dalje.)

Tretji dan.

Dani se. Pred vhodom v rov stoji dolga vrsta, peti je Štefan. Nikogar ne pozna. Kamor se ozre, sami mrki, tuji obrazi. Na njegovi desnici bulijo vanj globoko udrte oči priletnega človeka. Njegove ustne se premikajo kakor da hočejo nekaj povedati. Potem seže njegova dolga roka v žep in izvleče iz nje kos starega kruha. Usta se široko odpro, obraz je brez mesa in vse kosti do senc se gibljejo. Njegove oči pa še vedno strme v Štefana, kakor da bi vpraševale: Odkod si, fant? Kaj si storil domovini, da te je pahnila v tujo zemljo, med nas?

Na levi kraj Štefana stoji suhljat deček, komaj da mu je šestnajst let, morda še manj. Kakor zločinec strmi v tla, njegove roke se oklepajo krampa, velikega, težkega krampa. Ko dvigne oči, je videti, da

niso vajene luči, motne so, brez življenja, brez izraza.

Oni naprej je star mož. Ta gleda nekam daleč, proti solnčnemu vzhodu, tam žari nebo. V zemlji je mrak, luči gore kakor mrtvaške sveče in krampi pojo pesmi zvonov.

Cetrti je razmršen človek srednjih let. Zapuščen od vseh bulji oprt z rokami ob kramp v tla, ne misli ničesar, ne sovraži nikogar, kakor zemlja je, v katero hodi že toliko let...

Ko gleda Štefan te tuje ljudi okrog sebe, postane hipoma plah. Kakor otrok je, ki so ga nagnali med strahotne maske. Vanj se je zajedel strah, obup, da bi ta hip zbežal proč — nazaj, nazaj...

Tedaj je vrgel mrzel piš od nekod oblak dima prav ob tla, ga zavrtel in dvignil visoko v zrak. Potem so se usule od nekje črne saje, silile v nos, usta in oči. Človek kraj Štefana si je prikril obraz z dlanjo in skozi prste nekaj mrmral v tujem jeziku. Nato je izza temnega oblaka, ki se je bil ta hip pretrgal na dvoje, pogledalo solnce in s krvavim sevom oblilo fabriške dimnike, ki so kakor motno žareče baklje zažareli visoko proti nebu.

Štefan je široko odprl oči in se zagledal nekam daleč — gledal je, kamor je moglo videti le še njegovo srce, ki je hranilo v sebi spomine daljne domovine.

Prav tedaj je zatulilo in zaškripalo v rovih. V naslednjem trenutku je prihrumela iz zemlje dolga vrsta zakajenih, železnih zabojev, črnih rakev, v katerih je bilo stlačenih sto in sto ljudi, ne ljudi — živih skeletov s krampi in lopatami v črnih rokah.

Štefan je ostrmel. Kaj, ali pride tudi on tak iz zemlje?

Denar! Denar si boš prislužil! je siknil nekdo vanj in Štefanu je postalo lažje. Ozrl se je, da bi se odpočil s pogledom na zelenem drevesu — pa ga je iskal zaman. Od-povsodi se mu je režalo sivo zidovje, počrneli žerjavi, grmade premoča, gramoza in pepela — samo trave ni bilo nobene, ne drevja, ne bilke zelene. Topo je gledal k rovom, skozi katere je bruhala zemlja črne mase izsušenih ljudi. Globoko iz teh žrel je sikalo in hropelo, okoli žerjavov so se vile in regljale verige in lokomotive so s tankim glasom glušile prebujajoči se dan.

Hipoma je obstal Štefan z očmi na človeku, ki je stal nedaleč od njega in ki je bil pravkar prišel iz zemlje. V rokah je držal kramp in je oprt nanj strmел nekam daleč, Bog ve kam...

»Kaj ni to...?« se je iztrgalo Štefanu iz prsi. »Kaj ni to — Andrej?«

Spomnil se je, da je nekoč, pred leti je bilo — odšel iz sosednje vasi v tujino mlad fant, Andrej so mu rekli, vedno je bil vesel in gosti je znal.

»Ne,« je zmajal Štefan, »to ni on. Andrej je imel rdeča lica — ta je črn in pod črnimi sajami je bled.«

Tako si je dejal, potem pa še pomislil: Andrej je bil vesel fant, ta pa, ki gleda zdajle Bog ve kam, ta je videti žalosten, njegove oči so bele, hrbet je kriv — Andrej pa je bil postaven fant!

»Naprej!« je ukazal nekdo z rezkim glasom; bil je oni z modro čepico, tisti jezavi človek. Dolga vrsta se je premaknila in se pomikala k jami. Kakor pogrebci so bili,

tihi, vase zaprti so se oklepali krampov. Bili so med njimi mladi fantje, napol otroci nekateri, pa možje in postavni očetje in vsi so prisluškovali tuljenju siren, teh podzemskih zvonov. Nad rovi so jih čakali zakajeni jekleni zaboji, črne krste, viseče na velikih škripajočih škripicah. Ko je Štefan stopil mimo tistega človeka, ki je strmел proti vzhodu, mu je prav od blizu pogledal v oči:

»Si, ali nisi?«

Fant je izpustil kramp, njegove oči so se široko odprle. Potem je iztegnil roke k Štefanu in se začudil:

»Ti? Štefan? Tudi ti?«

»Komaj da sem te spoznal, Andrej,« je trdil on.

»Tudi ti?« je ponavljal Andrej. Nekaj težkega, očitajočega je bilo v teh besedah. »Tudi ti?«

»Tudi,« je dejal Štefan.

»Moj Bog!« se kar ni mogel načuditi Andrej. »Kaj ste pogoreli? Kaj se je zgodilo, da si pribežal tako daleč?«

»Nič.«

»Nič?« je ponovil Andrej in pogledal v tla. Čez nekaj časa pa je dejal: »Jaz pa mislim tolikokrat na dom... na dom...« je rekel še enkrat.

»Naprej!« Nekdo je sunil Štefana v hrbet, in še predno se je utegnil ozreti, že je stal pred rovom, ki je kakor velika rana zazijal pred njegovimi očmi. Iz rova je silil težak preležan vzduh, medel sev luči in pošastno sikanje podzemskih lokomotiv. Ko je potem za hip pogledal nazaj, si je rekel: Ne, saj to ne more biti Andrej! Andrej je bil vendar vesel fant, ta je žalosten in bled... Zazdel se mu je tujec in njegove bele oči so se mu globoko zajedle v dušo. Še se je ozrl Štefan za solncem, ki se je prikradlo med črnimi oblaki, potem pa so ga zrinili v vagon in ko je bil poln, je po škripajočih železnih vrveh zdrvel v globino...

III.

Od tega časa je hodil Štefan vsak dan v rov. Ob zori je odhajal, v mraku se je vračal — solnca ni videl nikoli. Pod zemljo so gorele luči, njegove oči so postajale steklene in na licih so bledele rdeče rože. Kramp je bil težji od kose in njegove roke so se sušile. Časih, kadar se je utrujen naslonil ob črno steno globoko pod zemljo, si je pokrtil obraz z žuljavo roko. Zaprl je oči, ki so si hipoma zaželele tistih zelenih pašnikov, holmov, cvetočih jablan in solčnih žarkov. Zaželele so si nenadoma domovine, rodne vasi, matere — Alenke...

In ko je v duši iskal materin obraz, je postal boječ in njegove oči so postale motne. Kolikokrat ga je prosila: Štefan ne hodi v svet! Pa je vendar šel, pohlepen denarja se je prodal vabljivemu klicu tujine...

Pod zemljo brle luči, kakor sveče ob mrtvaškem odru. Štefan grebe po zemlji, dviga, udara in misli na dom, na Alenko in jo vprašuje: »Kaj delaš, Alenka?« — »Pese-m poslušam,« pravi ona. — »Kdo ti jo poje?« — »Fantje pod oknom.« — »Kaj je med njimi tudi Tomaž?« obstane Štefan s krampom v rokah. Potem si obriše pot raz čelo in da bi pregnal te črne misli, začne kopati na drugi strani rova. Ampak Alen-

ka mu pravi: »Tudi Tomaž je med njimi... Ampak jaz še zmirom mislim nate.« — »Si sama doma, Alenka?« — »Sama, čisto sama...«

Štefan vztrepeta, zbežal bi iz rova in bi tekkel nazaj, domov, domov...

Pod zemljo je tema, noč. Štefan pogleda kvišku, toda nad njim ni zvezd, črne plasti preže nanj kakor svinčen pokrov mogočne rakve. Dnevi so dolgi in noči kar ni konca. In če se nasloni Štefan ob kramp in pre-mišljuje, pride po rovu tisti priganjač: »Kaj spiš?« mu pravi in mu spodbije kramp.

Z motnimi očmi se ozre Štefan po rovu — nihče ne ve, kaj se godi v njem... Potem spet zabobni, k njegovim nogam pa-dajo črne kepe in prah mu sili v oči.

Časih se prebudi sredi noči. Na slam-natih ležiščih hropejo krog njega izmučeni tuji možje, nekateri mladi, izsušenih obra-zov, drugi se nemirno premikajo in kakor v težkih sanjah ječijo. V svitu fabriških luči je videl Štefan mladega človeka kraj sebe, ki je vsako noč govoril sam s seboj in grebel z rokami. Potem je priprl oči, se skril pod odejo in globoko vzdihoval. V nasprotnem kotu je nekdo vstajal sredi noči, se glasno smejal, tekkel parkrat po baraki, nato pa se skril, bil je živčno bolan.

Štefanu je postalo še težje. Strah ga je bilo vsega, črne barake, tistih tesnih ro-vov, vsega. Časih je prešteval denar — bližala se je že jesen, pa si je prislužil komaj za povratek domov.

Nekoč je podsulo mladega fanta, ki je kopal ob njem. Tudi ta je bil prišel od nekje daleč, šel je v svet za življenjem, pa je srečaval povsodi le trpljenje, dokler ga ni rešila smrt. Ko se je na večer zbrala krog njega kopica delavcev, je rekel An-drej Štefanu:

»Smrti ne ubežiš nikjer, a če te najde doma, ležiš vsaj v domači zemlji — ta pa bo gnil na tujem.«

»Na tujem,« je ponovil Štefan.

O mraku sta odšla s Štefanom na poko-pališče. Ležalo je med fabrikami. Po gro-beh ni bilo rož, mesto njih so ležale po-gomilah črne saje, pokrivale zapuščene križe, ki so polomljeni in strohnili ležali po tleh in še obzidje je bilo vse okajeno, črno.

Hodila sta mimo grobov in Andrej je rekel: »Štefan, bolan si, tudi ti boš ostal tu.« — »Domov pojdem.« — »Domov? In kdaj pojdeš?« — »Spomladi.« — »Tudi ta,« je dejal Andrej, »ki bo jutri počival tu, je rekel, da se spomladi vrne domov. Mater ima doma, je dejal, rad bi jo videl. Dekleta je pozabil, matere ne more... Da, da.«

Štefan je utihnil. Ko sta se vračala, pa je dejal: »Preden sem odšel z doma, je ležala moja mati v postelji. Štirinajst dni in štirinajst noči je ležala in se ni mogla geniti. Ko pa sem odhajal, sem se nedaleč od hiše ozrl — in tedaj sem zagledal ma-ter, ki se je držala podbojev ob oknu in je jokala...«

Težko mu je bilo, pa je umolknil. Kadar je srce prepolno bolečine, se odpre samo od sebe in ne vpraša ne komu, ne kje je odprlo duri svojega srca, odpro se samo: Pogledj vame in če si človek, daj mi besedol (Konec prihodnjic.)

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassastr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade
KAPITAL 50,000.000 GOLD.
REZERVE 47,000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti

Kdo vam bo sporočil vse novice iz domačih krajev?

Domači vam ne morejo vsega pisati,
vas pa vse zanima - Zato je najbolje,
ako si naročite tednik

„Slovenski gospodar“

ki izhaja vsako sredo na 16 straneh
in prinaša mnogo zanimivosti iz vse
Slovenije - Naročnina znaša letno
Din 64[·] poll. Din 32[·] in se naroča na
upravo Slov. gospodarja v Mariboru

Slovenske matere širom sveta!

Ali se Vaša deca uči Vaš in svoj materni jezik - slovenski? Da Vam omogočimo to učenje tudi v tujini, smo znižali ceno tej učni knjigi: **Majcen, prva čitanka**, od Din 14[·] na Din 5[·]-. Knjiga je od ministrstva kot učna knjiga odobrena, ima popolno in strokovno dobro izbrano besedilo, ki povsem zadostuje, da se otroci nauče pisati in brati slovenski. Besedilo krasijo tudi lepe slike.

Ker je pošiljanje knjige na posamezni naslov predrago, je najbolje, ako nekdo zbere za celotni kraj, kjer Slovenci skupaj prebivajo, denar in naroči knjige skupaj.

Prosimo posebno gg. duhovnike, naša zastopstva v tujih državah in slovenske organizacije, da organizirajo naročilo na to knjigo in potem tudi na podlagi te knjige napravljajo za mladino tečaje, s tem bomo najlažje reševali našo mladino, da v tujih šolah ne pozabi na svoj materni jezik.

Slovenske matere, ve pa na prvo mesto!

Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGOBARUCH PARIS 22

15, RUE LAFAYETTE 15

TELEFON: TRINITÉ 81-74
TRINITÉ 81-75

Banka jugoslovanskih, čehoslovaških in poljskih izseljencev v
Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun št. 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno — Hitra in točna postrežba